

FAALİYET RAPORU

**TÜRKİYE LİMAN
İŞLETMECİLERİ
DERNEĞİ**

WWW.TURKLIM.ORG
@TURKLIMOFFICIAL

TÜRKİYE LİMAN İŞLETMECİLERİ DERNEĞİ FAALİYET RAPORU 2023

Derneğimizin 2023 Yılı Faaliyet Raporu,

Derneğimizin bir yıl içerisindeki faaliyetlerini açıklamak amacıyla, üyelerimiz ve ilgili Kurum ve Kuruluşlara sunulmak üzere hazırlanmıştır.

Denizcilik sadece ulaştırma içi değil, iktisadi iř olarak anlaşılacak ve tersaneler, gemiler, limanlar ve iskeleler inşa edilecek, deniz sporları kulüpleri kurulacak ve korunup geliştirilecektir. Çünkü: Toprakların ucu deniz olan bir ulusun sınırını, halkının kudret ve yeteneğinin hududu çizerek.

K. Atatürk

Aydın ERDEMİR

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına başladığımız 2023 yılında, hem ülke hem de sektör olarak acı ve tatlı olaylar yaşadık. 2024 yılına ise ülke ve sektör olarak yaşananlardan da ders çıkararak giriyoruz. 2023 yılının Şubat ayında yaşanan Kahramanmaraş merkezli deprem felaketi, gerisinde çok büyük acılar ve yıkım bıraktı. Kaybedilen canlarımız, yaralılarımız, yıkılan kentler, kasabalar ve köyler, bölge ekonomisinde yaşanan büyük yıkım üstünden neredeyse bir yıl geçmiş olmasına rağmen etkisi hala devam ediyor.

Ülke tarihimizde yaşadığımız en şiddetli ve en yıkıcı olan bu depremler, hepimizi derinden üzmüş, etkilenen il, ilçe ve yerleşim bölgelerinin sayısı ile afet alanın büyüklüğü dikkate alındığında, çok sayıda insanımızın hayatına mal olmuş, yıkılan binalar, hasar gören karayolları, havaalanları, demiryolları, limanlar, üretim ve hizmet tesisleri ve yaşam alanları ile ülkemiz ekonomisine büyük zarar vermiştir. Deprem, aynı zamanda son 20 yılda liman yatırımları ve kıyı tesisleri altyapısı açısından hızlı gelişen, Türkiye'nin çok önemli bir liman kümelenme bölgesi olan İskenderun Körfezi'ndeki limanlarımızı da derinden etkilemiştir. Ortaya çıkan çok zor koşullara rağmen depremin hemen arkasından bölgedeki limanlarımızın büyük bir bölümü yeniden faaliyete başlayarak deprem sonrası bölgeye yapılan destek ve yardım faaliyetlerini başarıyla yerine getirmiştir. TÜRKLİM olarak, depremin ilk saatlerinden itibaren oluşturduğumuz "Afet Koordinasyonu Grubu" ile yaraların hızlı bir şekilde sarılmasına destek vererek; kurumlar, sektörler ve limanlar arasında koordinasyona omuz vermeye çalıştık. Bu açıdan sektör olarak çok daha deneyimliyiz.

Depremden etkilenen ve afet bölgesi ilan edilen 11 ilde, Türkiye'deki toplam nüfusun yüzde 15,7'si (13,3 milyon) yaşarken; 2022 yılında bu bölgedeki iller, Türkiye'nin toplam ihracatının yüzde 8,7'sini (19,76 milyar USD) gerçekleştiriyordu. Bu ihracatın yarısından fazlasını (10,52 milyar USD) ise tek başına Gaziantep ilimiz gerçekleştirmişti. Bu bölge, sanayi ve tarımsal üretim açısından da oldukça önemli olduğu gibi çalışan nüfusun bölgedeki varlığı sanayi ve tarımsal üretimin devamlılığı açısından da önem arz ediyor. Bu açıdan bölgedeki yaraların hızlı bir şekilde sarılması, yaşam alanlarının ve konutların inşasının tamamlanarak nüfusun hızlı bir şekilde yerleştirilmesini ve hayatın normalleşmesini bekliyoruz.

Bu felaketin ilk saatlerinden itibaren tüm vatandaşlarımız, şirketlerimiz ve kurumlarımız yurdun her tarafından deprem bölgesine yardımlar ve destekler vermeye başladığından, bu yardımların ulaşmasında ortaya çıkan sorunlar "Afet Lojistiği"nin başlı başına bir stratejik planlama ve yönetim alanı olduğu da gösterdi. 1999 yılında Kocaeli ve Marmara'da yaşanan depremlerden sonra bu konuda olağanüstü deneyimli kuruluşlara, şirketlere, uzmanlara ve kamu kurumlarına da sahip olmamıza rağmen, yaşanan her afette gördüğümüz üzere ortaya çıkan koordinasyon eksikliği ve bütüncül bir iş birliğinden uzak bir görüntü maalesef bu depremde de görüldü. Lojistik sektörünün temsilcileri olarak, başta AFAD olmak üzere ilgili kamu kurumlarımızın yönetiminde sektörlerimizin birikimi, tecrübesi ve ortak akli ile ülke ve toplum yararına bu afet lojistiğinin çok daha etkin yönetileceğine, çok uzun süreli planlamaların ve görevlendirmelerin yapılacağına inanıyoruz. Her yaşanan afet devamında önemli eksiklikleri ortaya çıkarmaktadır maalesef ama buradan alınacak derslerle TÜRKLİM ve diğer lojistik sektör kuruluşları olarak, önemli adımları birlikte atacağız ve ülkemizin yararına planlayacağız. İlgili kamu kurumlarımızın ve sektörel kuruluşlarımızın birlikte çalışmasının gereği ve önemi daha da fazla anlaşılmaktadır.

Yaşanan bu depremler, doğal afetlere karşı risklerin korunmasıyla ilgili olarak liman sigortalarında önemli eksiklikler olduğunu da göstermektedir. Türkiye'ye benzer yıkıcı ve yüksek depremsellik ve tektonik özelliklere sahip ABD ve Japonya gibi ülkelerde, kıyı tesisleri ve özel olarak limanların afetlere karşı koruyan, afet risklerini yönetebilen kamu destekli fonlara, kurumlara, çeşitli tahvil araçlarıyla oluşturulmuş mekanizmalara benzer çalışmaların ülkemizde de hayata geçirilmesinin gereği daha iyi anlaşılmaktadır. TÜRKLİM olarak, bu konuda kurduğumuz "Afet Yönetimi Çalışma Grubu" ile çalışmalara başladık. Bu konuda konusunda uzman sigorta firmaları, eksperleri, avukatlarıyla çalışmaya başlıyoruz.

Bu çerçevede ilgili kamu kurumlarıyla da görüşmeler, çalıştaylar ve yapılacakları içerecek yol haritalarını limanlarımızla birlikte hazırlayacağız. Yine bu çalışma grubunun hedefleri arasında deprem ve diğer afetlere karşı limanlarımızın eğitim ve belgelendirilmiş uzman personel yetiştirmesine katkı sunacak çalışmalar yaparak bu konuda uzman kuruluşlarla ve kişilerle de ortak projeler yapacağız. Marmara depreminin beklendiği önümüzdeki yıllar için daha hazırlıklı, koordineli ve daha organize olmamızın gereğini bir kez daha anlamış olduk. Depreme ve afetlere dayanıklı limanlar, bundan sonraki yıllar için en kritik ve en önemli görevlerimizin başında gelecektir.

2023 yılında, başta "12. Kalkınma Planı" çalışmaları olmak üzere birçok proje ve plan çalışmasında yer alarak, limancılık sektörünün ana gündemlerinin ve çözüm önerilerinin de yer almasını sağlamaya çalıştık. Bu gündem ve çözüm önerilerini içeren raporlarımızı ilgili bakanlıklara da verdiğimizden dolayı önümüzdeki yıllarda da takipçisi olmaya devam edeceğiz. Yoğun bir ziyaret programı gerçekleştirdik. Özellikle kurumsal iletişim tarafında yapılan etkin çalışmalarla, derneğimizin ve sektörümüzün bilinirliği ve gücü daha fazla artarken; çok sayıda kurumun derneğimizi ziyaret etmesi, TÜRKLİM ile ortak projeler yapmak istemesi, sektörümüzün önemini ve stratejik rolünü bir kez daha göstermiştir.

2023 yılında yayınlamaya başladığımız E-Dergi, her sayısı ile daha da zenginleşiyor. Hedeflediğimiz şekilde dergimiz, sektörümüzü hem akademik birikimlerle ve uzmanlarla buluşturuyor hem de halihazırda sektörde çalışan yetkin arkadaşların birikimlerini dergi aracılığıyla sektöre kazandırıyor. Dergimiz, her sayısındaki temasıyla ve ana konusuyla limancılık sektörünün bilgi birikimini temsil edecektir. Ayrıca dergimiz, yeşil dönüşüm, teknoloji, çevre ve dijitalleşme ve tüm önemli konulara daha fazla ağırlık vererek yayın hayatına devam edecektir. Bu açıdan tüm üyelerimizden de dergilerine sahip çıkmalarını bekliyoruz.

2024 yılına ait sektör raporunu en geç Mayıs ayında yayınlamayı hedefliyoruz. 2024 yılının sektör raporu "Limanlarda Dijital Teknolojiler ve Akıllı Limanlar" ana konusuyla geleceğimize de ışık tutacak. 2024 yılından itibaren artık küresel değişimlere ve gelişmelere paralel ülkemizde de ana yönümüz, başta yeşil dönüşüm ve dijital teknolojinin aşama aşama hayata geçirilmesi olacaktır. Bu konuda önümüzde uzun bir yol var. 2050 yılında karbon-nötr olma hedefine yönelik yeşil ekonomi yol haritasının gerekliliklerini tüm paydaşlarının katılımıyla hazırlayan, kararlı uygulamaları sinerji içinde gerçekleştirecek kurumsal yapıları oluşturan, ekosistemin dengesini gözetken, gelecek kuşaklara yeşil ekonomik dönüşümü içselleştirmiş bir liman yönetim modeli sunan ve her şeyden öte limancılık işkolumuzda toplumsal cinsiyet eşitliğini vazgeçilmez bir iş modeli haline getirmiş bir limancılık sektörünün temellerini ve paradigmasını oluşturma görevi şüphesiz ki TÜRKLİM'in en öncelikli vizyonu olmaya devam edecektir.

2023 yılında, ilgili bakanlıklara ve genel müdürlüklere, ilgili idarelere ve liman başkanlıklarımıza yaptığımız ziyaretlere ilave olarak, başta İMEAK DTO ve şubelerine, yereldeki ticaret ve sanayi odalarına, başta UTİKAD, DTD ve diğer paydaş kuruluşlara yaptığımız çalışmalarla sektörel iş birliklerinin geliştirilmesine önem verdik. Bundan sonra da gelişerek büyüyeceğine inanıyoruz. Bugüne kadar yaptığımız gibi 2024 yılında da, çok daha etkili ve sonuç üreten etkinliklerimiz, çalıştaylarımız, rapor ve yayınlarımız, ziyaretlerimiz ve iş birliklerimiz olacaktır. TÜRKLİM büyüdükçe çok daha etkili hale gelmektedir. TÜRKLİM, Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına, küresel gelişmelere ve çağın gereklerine uygun çalışmalarla sektöre yön vermede devam edecektir.

Cumhuriyetimizin 100. yılına girdiğimiz 2023 yılıyla birlikte, Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün "**Denizciliği Türk'ün büyük ulusal ülküsü olarak düşünmeli ve onu az zamanda başarmalıyız.**" hedefi doğrultusunda, TÜRKLİM yönetim kurulu üyeleri olarak tüm üye limanlarımızla, tüm gücümüzle ve tüm imkanlarımızla daha da fazla çalışarak bu değerli birliğimizi daha da güçlendirmeye, ülke denizciliğine ve sektörümüze hizmet etmeye devam edeceğiz.

Saygılarımla,

içindekiler

1. BÖLÜM

TARİHÇE
KALİTE POLİTİKASI
GÖREVLER
FİZİKSEL YAPI

07

2. BÖLÜM

YÖNETİM VE ORGANİZASYON

13

3. BÖLÜM

KALİTE VE AKREDİTASYON

16

4. BÖLÜM

ÜYELERİMİZ
2023 YILI ARAMIZA KATILAN LİMANLAR
ÜYE OLUNAN KURULUŞLAR

18

5. BÖLÜM

ÖNE ÇIKAN KONULAR

23

6. BÖLÜM

FAALİYETLER
ZİYARETLER
ÇALIŞMA GRUPLARI
İSG-ÇEVRE FAALİYETLERİ

39

7. BÖLÜM

BİRİMLERİMİZ
KARİYER PORT (SINAV VE BELGELENDİRME MERKEZİ)
TÜRKLİM LİMAN AKADEMİSİ (TLA)

60

8. BÖLÜM

RAPORLAR VE YAYINLAR

68

9. BÖLÜM

DENETİM RAPORU , GELİR GİDER TABLOSU

71

1.BÖLÜM

TARİHÇE
KALİTE POLİTİKASI
GÖREVLER
FİZİKSEL YAPI

TARİHÇE

1980'li yıllardan itibaren, özel iskelelerin kendi yükleri dışında üçüncü şahıslara ait yükleri elleçlemesine müsaade edilmesi ile birlikte özel sektör tarafından yeni liman tesisleri yatırımları yapılmaya başlanmış, bu karar ile birlikte kamu açısından önemli oranda bir kaynak tasarrufu ortaya çıkmıştır. Özel limanların devreye girdiği bölgelerde hizmet kalitesinin ve verimliliğinin artması sonucunda gemilerin gecikmesinden kaynaklanan ve genelde yabancı gemi sahiplerine ödenen büyük tazminatlar da (demoraj) böylelikle ortadan kalkmıştır.

Günümüze kadar gelen süreç içinde sayıları ve kapasiteleri gittikçe artan özel sektör limanlarının ve iskele işletmecilerinin sektörel sorunlarına ortak bir platformda çözüm aramak ve dayanışmayı sağlamak amacıyla 1996 yılında Marmara Liman İşletmecileri Derneği (MARLİM) kurulmuştur. İlk kurulduğunda İzmit Körfezi'nde bulunan iskele ve terminallerin çoğunlukta olduğu derneğimizin üye yapısı, sonradan Gemlik ve Ambarlı'daki limanların katılımı ile tüm Marmara Denizine yayılmıştır. Derneğimiz, 2002 yılında faaliyet alanını Türkiye bütününe yayarak merkezini İstanbul'a taşımıştır.

Temsil ettiği kuruluşların ülke ekonomisindeki yeri ve Türkiye çapında faaliyet göstermesi nedeniyle derneğimiz 07.02.2006 yılında T.C. İçişleri Bakanlığı'nın onayı ile unvanını Türkiye Liman İşletmecileri Derneği "TÜRKLİM" olarak değiştirmiştir. TÜRKLİM, ülkemizdeki liman işletmelerini bir araya getirerek ortak sorun ve ihtiyaçları tartışıp, çözüm önerileri ile talepleri kamu idaresine intikal ettirmekte ve yapılması gereken düzenlemelerde idareye katkı sağlamaktadır. Diğer taraftan, üyelerimiz arasından oluşturulan çalışma gruplarınca sağlanan platformlar üzerinden limanlarımızdaki en iyi uygulamaların yaygınlaştırılmasına çalışmakta, ayrıca paydaşlarımız ve yurt dışındaki sektörel kuruluşlarla nitelikli bilgi paylaşımı içinde bulunmaktadır.

Ülkemizin iç ve dış ticaretinin ve deniz yoluyla yapılan turizmin temel yapı taşı olan liman işletmelerimizin, büyüyen ekonomimizin ihtiyaçlarını önceleyen altyapı yatırımlarını zamanında yapabilmeleri için kamu otoritelerinde ve paydaşlarımızda gereken farkındalığı yaratmak ve çözüm odaklı yaklaşımlarla bu amaca hizmet edecek imkanları sağlamak TÜRKLİM'in faaliyetlerinin odağında yer almaktadır.

TÜRKLİM, International Association of Ports and Harbors (IAPH), Sektörel Dernekler Federasyonu (SEDEFED) ve MedCruise Birliği'nin aktif üyesidir.

TÜRKLİM, kendi sektörüne yön veren, çalışanlarını eğiten ve belgelendiren bir kuruluş olma yolunda yürüttüğü faaliyetler ile 2008 yılından itibaren Limancılık Meslek Standartları'nın belirlenmesi çalışmalarına başlamış ve Avrupa Birliği tarafından finanse edilen ve Hazine Müsteşarlığı, Merkezi Finans ve İhale Birimi tarafından başlatılan "Türkiye'de Mesleki Yeterlilik Kurumunu (MYK) ve Ulusal Yeterlilik Sistemini Güçlendirme" adlı AB Hibe Projesi'ni hayata geçirmiştir. Bu maksatla "TÜRKLİM KARIYER-PORT: Mesleki Yeterlilik ve Personel Belgelendirme Merkezi Kurulması Projesi" hazırlanmış ve değerlendirme sonunda derneğimiz uygun görülerek 23.03.2011 tarihinde Merkezi Finans İhale Birimi ile sözleşme yapılarak projeye başlamıştır. Proje sonunda Mesleki Yeterlilik ve Personel Belgelendirme Merkezi derneğimizin yeni ofisinde kurulmuş olup, TÜRKAK Akreditasyonu sonunda hizmet vermeye başlamıştır.

Misyon

TÜRKLİM olarak ilk günden bu yana misyonumuz, tüm liman işletmecilerini tek bir çatı altında toplayarak tek, kuvvetli ve güvenilir bir sektörel dernek olmaktır. Bu bağlamda; ülkemizde limancılığın gelişmesi için doğru politikaların oluşturulmasında önemli bir referans kaynağı olup, ulusal ve uluslararası platformlarda ülke limancılığını en iyi şekilde temsil etmek için özenle çalışıyoruz.

Vizyon

Yıllardır emeklerimizle güvenli bir zemine oturttuğumuz kimliğimiz ve iş bilincimizle, her gün gelişmeyi ve gelişirken üye limanlarımız ve paydaşlarımızla birlikte büyümeyi hedefliyoruz.

Büyümek ve gelişimimizi daima sürdürmek adına vizyonumuzu özel liman işletmeciliğinin sektörel sorunlarının çözümü için girişimlerde bulunmak, referans-akreditasyon kurumu özelliklerine sahip olarak sektörel kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak, sektörün gelişmesine katkı sağlayacak her türlü girişimi desteklemek ve bu konuda kamuoyu desteği oluşturulmasına ve liman çevresinin ve deniz ekosisteminin korunması başta olmak üzere limanlarımızın küresel gelişmelere paralel şekilde yeşil ve dijital dönüşümüne, sürdürülebilir uygulamaların hayata geçirmelerine, döngüsel ekonomiye uyum sağlamalarına ve toplumsal cinsiyet eşitliği çerçevesinde limancılık sektöründe kadın çalışanların desteklenmesi ve teşvik edilmesi konularında katkı sağlamak üzerine kurduk.

KALİTE POLİTİKASI

- Üyelerinin ihtiyaçları doğrultusunda, Türkiye limancılığının gelişmesi ve Türkiye'nin dünya deniz ticaretinde hak ettiği payı alması için sektör destekli çalışmalar yapmak.
- Üye ihtiyaçlarının doğru olarak belirlenmesi ve resmi mercilere toplu olarak iletilmesinde aracılık etmek.
- Yasal gereklilikleri ve güncel gelişmeleri internet, sosyal medya, e-posta, E-Dergi; PR ve yayın ortamını kullanarak, zamanında üyelerine duyurma yolu ile onlara katkı sağlamak.
- Liman sektöründe çalışan ve/veya çalışacak olan mavi yakalı iş gücünün mesleki niteliklerini uluslararası standartlarda geçerli ve güvenilir bir sistem ile ölçüp belgelendirerek bu iş kolunun nitelikli eleman ihtiyacının karşılanmasına katkı sağlamak.
- TÜRKLİM Üst Yönetimi, organizasyonun amacına uygun kalite yönetim sistemi şartlarına ve etkinliğinin sürekli iyileştirilmesine yönelik taahhütleri içeren kalite politikasını oluşturmuştur.

GÖREVLER

Limana işletmeciliğinin sektörel tüm sorunlarının çözümü için girişimlerde bulunmak, üyelerin hak ve menfaatleri ile ekonomik çıkarlarını korumak, referans-akreditasyon kurumu özelliklerine sahip olmak, sektörel kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak, limancılığın gelişmesine katkı sağlayacak ve toplum yararına olan her türlü girişimi desteklemek ve bu konuda kamuoyu desteği oluşturulmasına, sektörün dijital ve yeşil dönüşüm, çevre koruma konusunda teşvik edilmesine ve bilgi akışının sağlanmasına katkıda bulunmaktır.

Bu amacı gerçekleştirmek için dernekçe sürdürülecek çalışma konuları ve çalışma biçimleri ile faaliyet alanı aşağıdaki gibidir;

Sektörel sorunların çözümü için resmi ve özel kuruluşlarda girişimlerde bulunur ve bu daire ve kuruluşların her kısım ve derecesinde her yol ve sıfatla üyelerini temsil eder, hak ve menfaatlerini korur.

- a) Denizcilik camiası, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret ve Sanayi Odaları, STK ve diğer meslek kuruluşları, dernekler ve bunların üst kuruluşları ile sıkı ilişkiler tesis eder ve görüş alışverişinde bulunur.
- b) Derneği amacına ulaştırabilmek için gerektirdiğinde yurt içi ve yurt dışında eğitim, kurs konferans, seminer ve benzeri faaliyetler düzenler ve yayınlar hazırlar.
- c) Üyeler arasında birlik ve beraberliği sağlama yönünde çalışmalar yapar.
- d) Üyelerin bilgilerini artırma, çalışmalarını yönlendirme ve sorunlarını çözüme yönünde koordinasyon faaliyeti yürütür.

- e) Herhangi bir ticari ve mesleki zorluk karşısında, planlı ve programlı çalışmalar yapıp hareket beraberliğini sağlar.
- f) Gerekliğinde bilgi ve görgü artırmak için yurt içinde ve yurt dışında geziler düzenler.
- g) Üyelerin kaynaşmalarını sağlamak için gerektiğinde ve gerekli izinleri alarak lokal açar.
- h) Aynı amaçla faaliyette bulunan yurt içi ve dışı kuruluşlar ile iş ve fikir birliği yapar.
- i) Yurt dışındaki aynı amaçlı dernek ve kuruluşlara, üye olabilir ve uluslararası faaliyette bulunabilir.
- j) Çalışma izni olan ve yasal düzen içinde çalışan firmaların dayanışması için kurulmuş bulunan bu dernek, gerekli izinleri olmayan gerçek ve tüzel kişi firmalardan üye alamayacağı gibi, bu firmalarla mücadeleyi görev kabul eder.
- k) Üyesi olan liman işletmelerinin yoğun olarak bulunduğu yerlerde gerektiğinde temsilcilikler açar.
- l) Derneğin faaliyet konusuna yakın olarak faaliyet sürdüren dernekler ile, vakıf ve benzeri sivil toplum kuruluşları ve bunların üst kuruluşları ile geçici platformlar oluşturabilir.
- m) Limancılıkla ilgili idari ve teknik alanlarda eğitim sağlar. Bu amaçla Liman Akademisi ve Sürekli Eğitim Merkezleri açar ve işletir.
- n) Ulusal ve uluslararası standartlar göz önünde bulundurularak Limancılıkla İlgili Meslek Standartları ve Yeterliliklerini hazırlar, bu amaçla Sürekli Eğitim Merkezleri ile işbirliği yapar, mesleki eğitim düzenler..
- o) Dernek, amaçlarının gerçekleştirilmesi için ihtiyaç duyduğu gelirleri temin etmek amacıyla iktisadi, ticari ve sanayi işletmeleri kurar ve işletir.

Fiziksel Yapı

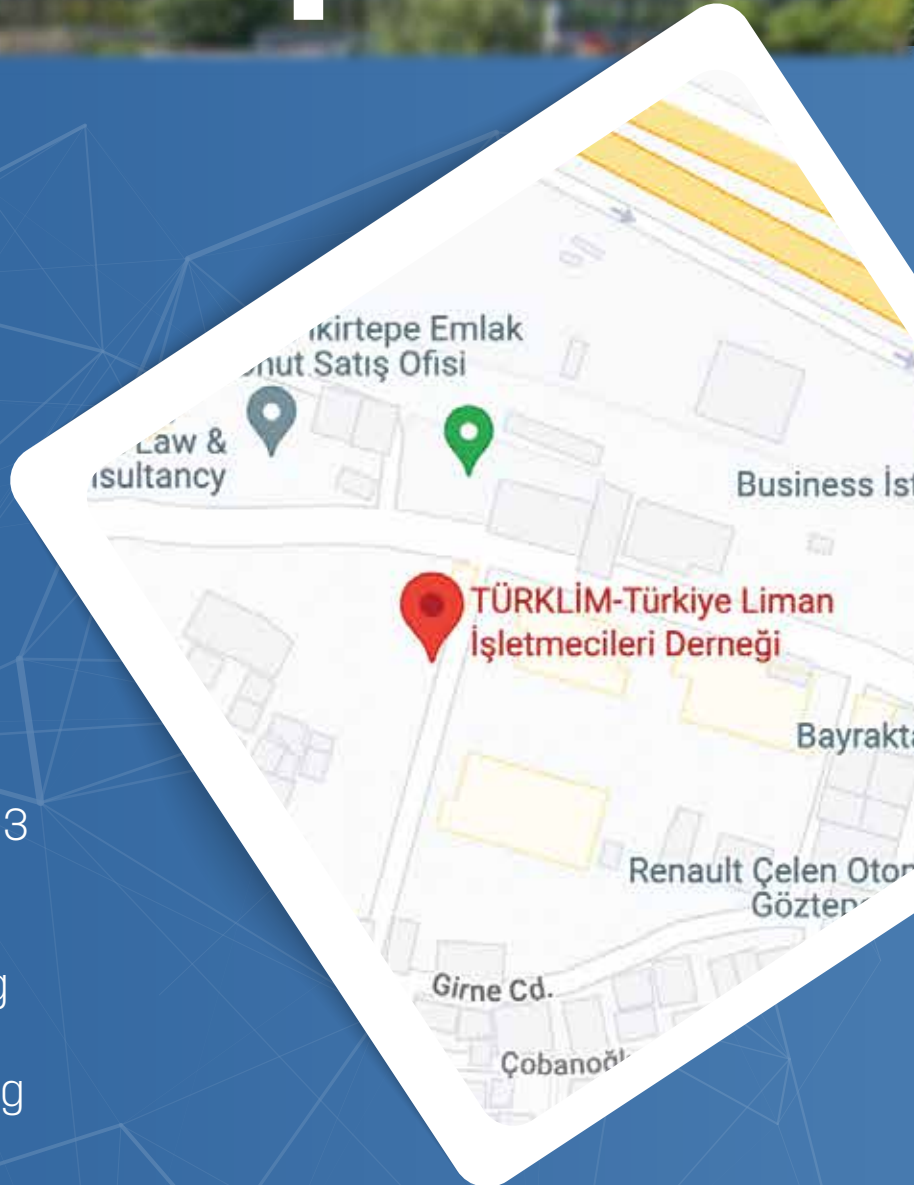
TÜRKİYE LİMAN İŞLETMECİLERİ DERNEĞİ MERKEZ

Merdivenköy Mah. Nur Sk.
Business İstanbul Sitesi
A Blok No:1A D.1101, 34732
Kadıköy, İstanbul

Telefon: 0 (216) 455 71 02-03
Fax: 0 (216) 455 65 02

E-posta: turklim@turklim.org

Web: <https://www.turklim.org>

2.BÖLÜM

YÖNETİM ve ORGANİZASYON

TÜRKİYE LİMAN İŞLETMECİLERİ DERNEĞİ

YÖNETİM KURULU ASİL ÜYELER

Aydın ERDEMİR

Yönetim Kurulu Başkanı

Hamdi ERÇELİK

Yönetim Kurulu
Başkan Yardımcısı

Turgay GÜL

Yönetim Kurulu
Başkan Yardımcısı

Kürşat BAL

Sayman Üye

Aycan FAYATORBAY

Yönetim Kurulu Üyesi

Aziz GÜNGÖR

Yönetim Kurulu Üyesi

Berzan AVCI

Yönetim Kurulu Üyesi

Cem AYSEL

Yönetim Kurulu Üyesi

Erhan ÇİLOĞLU

Yönetim Kurulu Üyesi

Kaan ANUL

Yönetim Kurulu Üyesi

M.Burçin ÖZER

Yönetim Kurulu Üyesi

Yüksel Nuri PEKER

Yönetim Kurulu Üyesi

Bilgin İŞLER

Yönetim Kurulu Üyesi

YÖNETİM KURULU

YEDEK ÜYELER

Kıvanç BOZTEPE

Yönetim Kurulu Yedek Üyesi

Gürol ÇETİN

Yönetim Kurulu Yedek Üyesi

Yücel ODABAŞI

Yönetim Kurulu Yedek Üyesi

DENETLEME KURULU

ÜYELER

Gürdal KARADENİZ

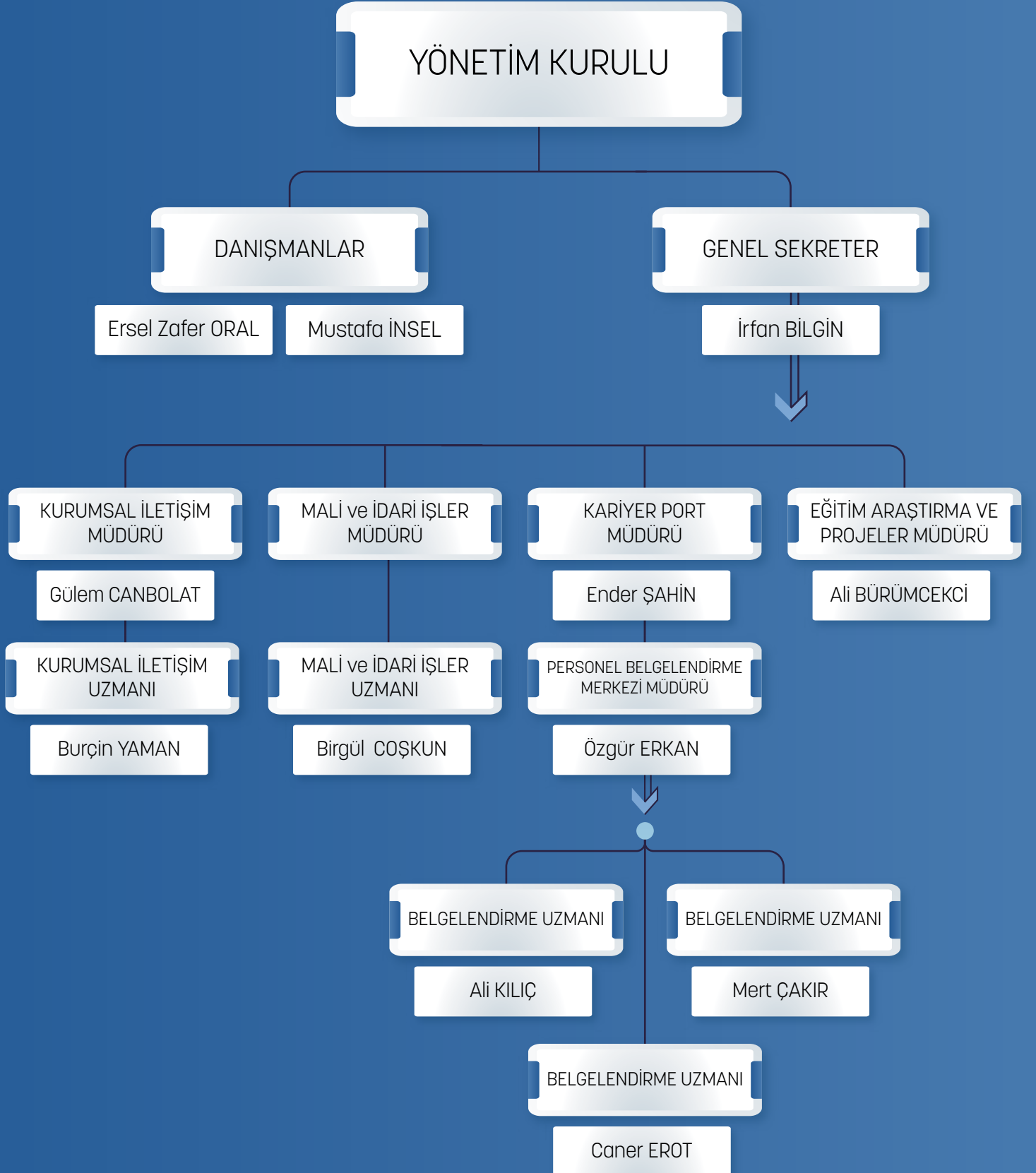
Bahri KAYA

Hüseyin BAYRAKLI

DENETLEME KURULU

YEDEK ÜYE

Zeki GÜRSES

3.BÖLÜM

KALİTE ve AKREDİTASYON

TÜRKLİM İktisadi İşletmesi (KARİYER PORT) Personel Belgelendirme Merkezi, Türkiye Liman İşletmecileri Derneği tarafından, ulusal ve uluslararası standartlar ve yönetmelikler/yasal şartlar kapsamında belgelendirme başvurusunda bulunan adaylara, belgelendirilmiş kişiler ve bu kişilerin çalıştıkları kuruluşların temsilcilerine ilkeleri doğrultusunda "Personel Belgelendirme" faaliyetlerini sunmak ve bu doğrultuda limancılık sektörünün ihtiyaç duyduğu kalifiye eleman istihdamını karşılamak amacıyla kurulmuştur.

Bu amaç doğrultusunda ilk adım olarak limancılık sektöründe Ulusal Meslek Standartları ve Ulusal Yeterlilik hazırlanması amacı ile 11.03.2009 tarihinde TÜRKLİM ile Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) arasında protokol yapılmış, TÜRKLİM tarafından standartlar hazırlanmış ve Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından onaylanarak Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. Ayrıca, Türkiye Liman İşletmecileri Derneği'nce hazırlanan; "TÜRKLİM KARİYERPORT: Mesleki Yeterlilik ve Personel Belgelendirme Merkezi Kurulması Projesi"; "Türkiye'de Mesleki Yeterlilik Kurumunun ve Ulusal Yeterlilik Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (UYEP)" kapsamında uygun bulunmuş ve proje çalışmaları, Hazine Müsteşarlığı Merkezi Finans ve İhale Birimi (CFCU) ile 23/03/2011 tarihinde gerçekleştirilen sözleşme doğrultusunda 23.06.2013 tarihinde tamamlanmıştır.

Projenin tamamlanması ardından personel belgelendirme faaliyetleri yürütmek için gerekli olan TS EN ISO / IEC 17024 standardından Türk Akreditasyon Kurumu tarafından 24 Ekim 2013 tarihinde ilk akreditasyonu gerçekleştirilmiş olup, 17 Ocak 2014 tarihinden itibaren ise Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından 5 meslek dalında sınav ve belgelendirme yapmak üzere yetkilendirilmiştir. Her 4 yılda bir akreditasyon yenileme çalışmaları etkin bir şekilde yürütülmekte olup, son akreditasyon yetkisi 7 Aralık 2021' de alınmıştır. TÜRKLİM İktisadi İşletmesi (KARİYER PORT) günümüz itibari ile 11 kapsamda ISO / IEC 17024 standardında personel belgelendirme işlemlerine devam etmekte ve geliştirilmelerinde başrol oynadığı standartlara ilişkin ulusal yeterliliklerin revizyonlarına destek vermektedir.

4.BÖLÜM

ÜYELERİMİZ
ÜYE OLUNAN KURULUŞLAR

ÜYE LİMANLARIMIZ

01	AKÇANSA AMBARLI	27	EGE PORTS	53	MESBAŞ
02	AKÇANSA ÇANAKKALE	28	EKİNCİLER	54	MMK METALURJİ
03	AKSA AKRİLİK	29	EMBA	55	NEMPORT
04	AK-TAŞ	30	ERDEMİR	56	NUH ÇİMENTO
05	ALTAŞ AMBARLI	31	EREN PORT	57	PETKİM
06	ALTINTEL	32	EVYAP PORT	58	POLİPORT
07	ANADOLUPORT	33	FORD OTOSAN	59	PORT YARIMCA
08	ASBAŞ	34	GİRESUNPORT	60	PORT OF ÇANAKKALE
09	ASSAN	35	GLOBAL TERMİNAL	61	Q TERMINALS
10	ASYAPORT	36	HOPAPORT	62	RİPORT
11	ATAKAŞ	37	IC KARASU	63	RODAPORT
12	AUTOPORT	38	İÇDAŞ-1	64	SAMSUNPORT
13	AVES (SAVKA)	39	İÇDAŞ-2	65	SOCAR
14	BATI LİMAN	40	İDÇ	66	TFS
15	BELDEPORT	41	İGSAŞ	67	TOROSPORT CEYHAN
16	BODRUM CRUISE PORT	42	İSDEMİR	68	TOROSPORT SAMSUN
17	BORUSAN	43	KORUMA KLOR	69	ULUSOY
18	ÇELEBİ BANDIRMA	44	KROMAN ÇELİK	70	YEŞİL OVACIK
19	CEYPORT TAŞUCU	45	KUMPORT	71	YEŞİLYURT
20	CEYPORT TEKİRDAĞ	46	LİKİTPORT	72	YALOVA RO-RO TERMİNALİ
21	ÇOLAKOĞLU	47	LİMAKPORT	73	YILDIZ ENTEGRE
22	DFDS	48	LİMAŞ	74	YILPORT GEBZE
23	DİLER	49	MARDAŞ	75	YILPORT GEMLİK
24	DP WORLD YARIMCA	50	MARPORT	76	YILPORT ROTAPORT
25	EFESAN	51	MARTAŞ	77	YILPORT SOLVENTAŞ
26	EGE GÜBRE	52	MİP	78	ZEYPORT

AKÇANSA AMBARLI

AKÇANSA ÇANAKKALE

AKSA AKRİLİK

AK-TAŞ

ALTAŞ AMBARLI

ALTINTEL

ANADOLUPORT

ASBAŞ

ASSAN

ASYAPORT

ATAKAŞ

AUTOPORT

AVES (SAVKA)

BATI LİMAN

BELDEPORT

BODRUM CRUISE PORT

BORUSAN

ÇELEBİ BANDIRMA

CEYPORT TAŞUCU

CEYPORT TEKİRDAĞ

ÇOLAKOĞLU

DFDS

DİLER

DP WORLD YARIMCA

EFESAN

EGE GÜBRE

EGE PORTS

EKİNCİLER

EMBA

ERDEMİR

EREN PORT

EVYAP PORT

FORD OTOSAN

GİRESUNPORT

GLOBAL TERMINAL

HOPAPORT

İC KARASU

İÇDAŞ-1

İÇDAŞ-2

İDÇ

İGSAŞ

İSDEMİR

KORUMA Klor

KROMAN ÇELİK

KUMPORT

LİKİT PORT

LİMAKPORT

LİMAŞ

MARDAŞ

MARPORT

MARTAŞ

MİP

MESBAŞ

MMK METALURJİ

NEMPORT

NUH ÇİMENTO

PETKİM

POLİPORT

PORT YARIMCA

PORT OF ÇANAKKALE

Q TERMINALS

RİPORT

RODAPORT

SAMSUNPORT

SOCAR

TFS

TOROSPORT CEYHAN

TOROSPORT SAMSUN

ULUSOY

YEŞİL OVACIK

YEŞİLYURT

YALOVA RO-RO TERMİNALİ

YILDIZ ENTEGRE

YILPORT GEBZE

YILPORT GEMLİK

YILPORT ROTAPORT

YILPORT SOLVENTAŞ

ZEYPORT

2023 Yılında Aramıza Katılan Limanlarımız

**YALOVA RO-RO
TERMINALİ**

YILDIZ ENTEGRE PORT

Derneğimizin 2023 itibarıyla ile **kayıtlı üye sayısı 78'dir.**

ÜYE OLUNAN KURULUŞLAR

- Yönetimin farklı platformlarda yer alma kararı kapsamında, 11.02.2020 tarihinde TÜRKLİM Sektörel Dernekler Federasyonu'na (SEDEFED) üye olmuştur.
- SEDEFED' in 22.06.2021 tarihinde yapılan genel kurulunda TÜRKLİM, 2021 – 2024 dönemi için yönetim kuruluna ve 4 başkan yardımcılığından birine seçilmiştir.
- Buna bağlı olarak TÜRKLİM; SEDEFED' in de kurucu federasyon olarak içinde olduğu, Türkiye'nin gönüllülük esasıyla bir araya gelmiş en büyük bağımsız iş dünyası örgütü olan Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu'nda (TÜRKONFED) temsil edilmektedir.
- Yine aynı şekilde 06.06.2020 yılında merkezi Tokyo'da bulunan IAPH (International Association of Port and Harbors)'a üyeliğimiz gerçekleşmiştir.
- Dünyadaki en büyük ikinci Pazar konumunda olan Akdeniz Çanağı'nı temsil eden MedCruise Birliği'ne üyeliğimiz 01.10.2022 tarihinde gerçekleşmiştir.

SEKTÖREL DERNEKLER
FEDERASYONU
FEDERATION OF
INDUSTRIAL
ASSOCIATIONS

TÜRKONFED

5.BÖLÜM

ÖNE ÇIKAN KONULAR

ÖNE ÇIKAN KONULAR

AFET LOJİSTİK KOORDİNASYON KURULU:

6 Şubat 2023 günü meydana gelen İskenderun Depreminin ilk günlerinden itibaren TÜRKLİM olarak kurup koordinasyonunu yaptığımız, "TÜRKLİM Kriz Destek Grubu"na ilave olarak denizyolu, karayolu, havayolu ve demiryolu taşımacılığı sektörlerinin temsilcilerinden oluşan "Afet Lojistik Koordinasyon Kurulu" ile de koordineli olarak çalıştık. Bu kapsamda sivil inisiyatif olarak 13 lojistik sivil toplum kuruluşu yaşanan afetin lojistik tarafında ortaya çıkan koordinasyon eksikliğini gidermek üzere başta AFAD olmak üzere ilgili bakanlıklarla iletişime geçerek sürecin bir an evvel sektörün birikimi, tecrübesi ve ortak aklı ile yönetilmesi için AFAD önderliğinde acilen bir "Afet Lojistik Koordinasyon Kurulu"nun oluşturulması konusunda girişimde bulunulmuştur. Bu konuda çalışmalar devam etmekte olup AFAD ile görüşme ve toplantılar devam etmektedir. Ayrıca Limanlara yönelik çalışmalar yapmak üzere bünyemizde "Limanlarda Afet Yönetimi" Çalışma Grubu oluşturulmuş olup; Liman Sigortaları, Limanlarda Yapısal Değişim, Afet Yönetimi ve Hazır Bulunma, Mali ve Ticari Süreçler konularında çalışmalar yapmaktadır.

LİMAN BARINMA ÜCRETLERİ /ISPS TARİFELERİ:

2003 yayımlanan ve günümüze kadar uygulanan liman ücret tarifeleri listesi içinde yer alan "Limanlarda Gemilere Verilen Barınma Hizmetlerinden Alınan Tavan Ücretlerinin" genel olarak benzer ülkelerle kıyaslandığında son derece düşük kaldığı, 2003 yılından bu yana bu listede yer alan farklı tarife kalemlerinin farklı zamanlarda güncellenmesine rağmen barınma ücretlerinin 2003 yılından bu yana güncellenmediği, bu nedenle günümüz şartları dahilinde güncellenmesinin artık zorunlu olduğu gerekçesi ile TÜRKLİM'in idare nezdinde yapmış olduğu görüşmelere istinaden "Gemilerin Barınma Ücretleri Hakkında Yönerge" 30.03.2023 tarihinde yayımlanmış ve tarife günümüz şartlarına uygun olarak güncellenmiştir. Yine aynı şekilde uluslararası sözleşmeden kaynaklanan zorunluluk ile yürütülen ISPS Kod uygulamasının gemilere yönelik verilen liman hizmetleriyle aynı kapsamda tutulmaması ve gemilerden ayrıca "ISPS Güvenlik Harcı/Ücreti" adı altında herhangi bir ücret alınamayacağı konusunun gündeme gelmesi üzerine TÜRKLİM tarafından İdare nezdinde girişimde bulunularak; "liman tesislerinin verdikleri hizmetlere dair hizmet kalemlerini belirlemek ve kurumsal web sitelerinde yayımlamakla yükümlü" oldukları İdare tarafından onaylanmıştır.

LİMANLARIN DÖVİZ KAZANDIRICI HİZMET VE FAALİYET OLARAK TANINMASI HAKKINDAKİ ÇALIŞMALAR:

Türkiye'de yürürlükte olan mevzuata göre limanlarda verilen hizmetler hizmet ihracatı kapsamında değildir. Hizmetlerden döviz elde edildiği için sadece döviz kazandırıcı sektör olarak görülmektedir ama hizmet ihracatı konusu yasal olarak tescil edilmediği sürece teşviklerden, vergi indiriminden vb. olanaklardan yararlanma imkanı yoktur. 05.09.2023 tarihinde TÜRKLİM olarak T.C. Maliye ve Hazine Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, T.C. Ticaret Bakanlığı, İhracat Genel Müdürlüğü ve diğer kurumlara yazı yazılmıştır. TÜRKLİM liman hizmetinin bir hizmet ihracatı olarak kabulü konusunu önemsemekte ve bu konuda başta TİM'e bağlı olan Hizmet İhracatçıları Birliği ve İMEAK DTO olmak üzere paydaş kuruluşlarla ortak çalışmalar yapmaktadır.

TÜRK LİMANCILIK SEKTÖRÜNÜN ANA GÜNDEMLERİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ RAPORU

YÖNETİCİ ÖZETİ:

TÜRKLİM'in 2017 yılında yayınladığı **"Türkiye Limanları Sektör Raporu 2007"** içinde bulunan **"Vizyon 2023"** belgesi limancılık sektörünün 2023 yılındaki yük hedeflerinin tahminlerini yapmış, 2007 yılında yayınlanmasına müteakip lojistik ve ulaştırma ile ilgili yapılan tüm master planlarda olduğu gibi ilgili bakanlıkların ve kurumların hazırladığı Kıyı Yapıları Master Planları ve Bütünleşik Kıyı Alanları Planları olmak üzere birçok plan ve proje çalışmasında referans olarak ta kullanılmıştır. 2021 yılında fiili olarak gerçekleşen liman istatistiklerine baktığımızda TÜRKLİM'in "Vizyon 2023" hedeflerinin konteynerde %5 sapma payı ile gerçekleştiği görülmüştür.

Aynı şekilde 2021 yılı sonu verileri referans alınarak 2050 yük hedeflerini içeren ve 2022 yılında TÜRKLİM tarafından yayınlanan **"Türkiye Limanları Sektör Raporu 2022"** içinde bulunan **"Vizyon 2050"** raporu da limanlarımızın 2050 yılına kadar olan yük hedefleriyle ilgili önemli bir talep-tahmin çalışması olarak hazırlanmıştır. TÜRKLİM'in "Vizyon 2050" hedefleri T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından açıklanan **"2053 Ulaştırma ve Lojistik Ana Planı"** ile son derece uyumlu olduğu gibi gerçekleşebilir görülmektedir. Vizyon 2023 raporumuza benzer şekilde Vizyon 2050 raporu ve bu raporda ortaya konulan hedeflerin Türkiye'de limancılık sektörüyle ilgili hazırlanacak tüm planlama çalışmalarında değerlendirileceği öngörülmektedir.

2011-2021 yılları için hem toplam yükte hem de konteynerde küresel gelişmeler ve ortalama yük atışları kıyaslanarak Dünya limanları ve Türk limanları karşılaştırması yapıldığında, Toplam Yükteki küresel artış %2,3 iken, Türkiye'deki limanlardaki artış %3,8 oranında olmuş, Konteynerde küresel artış %3,8 iken, Türkiye'deki limanlardaki artış ise %6,6 oranında gerçekleşmiştir. Türk limanları küresel ortalama büyümenin üstünde bir büyümeye sahiptir.

"Vizyon 2023" Raporu:

TÜRKLİM'in yayınladığı **"Türkiye Limanları Sektör Raporu 2007"** içinde yer alan **"Vizyon 2023"** raporunda bölgesel kapasite darboğazlarının belirlenmesi amacı ile yük türleri ve coğrafi bölgeler bazında yük talep tahminleri yapılmış, elde edilen tahminler o dönemdeki bölgesel kapasiteler ile karşılaştırılarak bölgesel gelişim ve kapasite ihtiyaç senaryoları belirlenmiştir. Limancılık sektörünün 2021 yılı sonu verileri değerlendirildiğinde; 2006 yılı ve öncesi yılların verileri baz alınarak ve 2023 yılı hedeflenerek yapılan hesaplamalar sonucunda elde edilen öngörülerin önemli oranda gerçekleştiği görülmektedir.

Benzer kapsamda yapılan daha önceki çalışmalar ile karşılaştırıldığında rapordaki hesaplamaların ve öngörülerin tutarlılığı oldukça yüksektir. Örneğin 2000 yılında Japonya Denizaşırı Kıyı Alanı Geliştirme Enstitüsü (OCDI) tarafından gerçekleştirilen **"Türkiye Cumhuriyeti Ulusal Liman Geliştirme Master Planı Çalışması (ULIMAP)"** kapsamında yapılan talep tahmini çalışmasının sapma payları referans (baz) senaryoya göre %100'ün üzerinde iken, TÜRKLİM'in yayınladığı **"Vizyon 2023"** raporunda ise konteyner yükleri için sapma payı yaklaşık %5 civarındadır.

Tablo-1: Vizyon 2023 Raporunda Konteyner İçin Yapılan Tahminler

Bölgeler	2006 Verisi	TÜRKLİM 2021 Tahmini	2021 Fiili Gerçekleşen
Marmara	2.285.311	8.056.357	7.670.832
Ege	847.926	2.592.650	1.905.743
Akdeniz	684.048	2.567.023	2.902.350
Karadeniz	5.442	-	113.792
TÜRKİYE	3.822.727	13.216.030	12.476.509

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere 2006 yılında Türkiye’de işlem gören toplam konteyner 3,8 milyon TEU iken TÜRKLİM tarafından yapılan tahmin ile bu rakamın 2021 yılında 13,2 milyon TEU’ya çıkacağı öngörülmüştür. 2021 yılında fiili olarak gerçekleşen rakam ise %5 sapma payı ile 12,5 milyon TEU olmuştur.

Tablo-2: Vizyon 2023 Raporunda Toplam Yük İçin Yapılan Tahminler

Bölgeler	2006 Verisi	TÜRKLİM 2021 Tahmini	2021 Fiili Gerçekleşen
Marmara	111.393.208	173.364.820	205.511.451
Ege	51.802.470	109.368.685	93.259.848
Akdeniz	56.516.983	154.819.537	181.889.799
Karadeniz	24.753.686	43.892.782	45.645.686
TÜRKİYE	244.466.347	481.445.824	526.306.784

Yukarıdaki Tablo-2’den de görüleceği üzere 2006 yılında Türkiye’de işlem gören toplam yük 244.466,347 ton iken TÜRKLİM tarafından yapılan tahmin ile bu rakamın 2021 yılında 481 milyon tona çıkacağı öngörülmüştür. 2021 yılında fiili olarak gerçekleşen rakam ise %8,5 sapma payı ile 526 milyon ton olmuştur. Bölgeler bazında farklılıklar sıvı dökme yükten kaynaklanmıştır. Özellikle Doğu Akdeniz bölgesinin (İskenderun Körfezi) sıvı dökme yüklerde ani bir HUB olması, geçen sürede Ege Bölgesi’ndeki sanayileşmenin düşük seviyede gerçekleşmesi, Marmara Bölgesi’nin ise mevcut lider konumunu sürdürmesi tahminlenen yükteki bölgesel farklılıklarda önemli rol oynamıştır.

Vizyon 2050 Raporu:

Yine TÜRKLİM’in yayınladığı **“Türkiye Limancılık Sektör Raporu 2022”** içinde yer alan **“Vizyon 2050”** raporumuzla birlikte limancılık sektörünün 2050 hedefleri halihazırda belirlenmiştir. Bu hedefler doğrultusunda mevcut limanların kapasite artışlarının desteklenmesi ve yeni liman yatırımlarının önünün açılması son derece önem kazanmaktadır.

Tablo-3'ten de görüldüğü üzere 1988-2022 yılları arasında Türkiye'deki limanlarımızdaki yük artışlarına baktığımızda bu oranların küresel ortalamasının çok üstünde olduğu görülmektedir. Özellikle son 12 yıllık (2010-2022) verilerine baktığımızda bile bu büyüme oranının gelecekteki, yani 2050 yılı hedefleri açısından önemli bir referans olacağı görülmektedir.

Tablo-3: 1988-2022 Yılları Arası Toplam Yük ve Konteynerde Büyüme Oranları

Toplam Yükte Büyüme Oranları	
1988-2022	195%
2000-2022	192%
2010-2022	56%

Konteynerde Büyüme Oranları	
1987-2022	7118%
2000-2022	672%
2010-2022	111%

1980'li yılların ikinci yarısından itibaren hızlanan sanayileşme ve ihracat odaklı büyüme modelleriyle birlikte Türkiye'deki limanlardaki yük artış hızının bu gelişmelere paralel olarak son 30 yılda olağanüstü seviyede büyüdüğü görülmektedir. Her ne kadar bu 30 yıllık dönemde yaşanan ekonomik krizlerin sonucunda bazı yıllarda gerçekleşen GSYİH'de daralmalar yaşanmış olmasına rağmen kriz yaşanan yılın hemen ertesinde ya da izleyen yıllarda yaşanan hızlı büyüme ile birlikte GSYİH'de hızlı büyüme rakamları gerçekleşmiş, bu gelişmeye paralel olarak limanlardaki yük hareketi dünya limanlarının ortalamasının çok üstüne çıkmıştır. Ortalama olarak GSYİH'de ortalama %5 büyüme hedefi olan ülkemizde artan transit elleçlemelerin de etkisiyle limancılık sektöründe bu ortalama büyüme hızının devam edeceği, böylelikle 2050 yılına kadar limanlarda elleçlenen yükün **"Vizyon 2050"** raporumuzda öngörülen rakamlara ulaşacağı beklenmektedir. **"Vizyon 2050"** hedefleri aşağıda detaylı olarak yer almaktadır.

TÜRKLİM'in hazırladığı **"Vizyon 2050"** hedefleri hem limanlarımızın 1988-2021 yılları arasındaki yük artışları, hem de küresel liman piyasasındaki gelişmeler çerçevesinde limanlarımızın ortalama artış hızında hayata geçirdiği gelişmeler ve beklentiler çerçevesinde hazırlanmıştır. TÜRKLİM'in **"Vizyon 2050"** raporuna baktığımızda; konteynerde ve toplam yükte ortaya konulan tahminlere ilişkin tonajlar (Milyon Ton ve Milyon TEU) alt bölgeler ve kısımlarla aşağıdaki Tablo-6 ve Tablo-7'de gösterilmektedir. Bu tablolarda dikkate alınacak olan **"Referans"** senaryolardır.

Tüm yük türlerinin tonaj değerleri dikkate alındığında 2021 yılında Türkiye limanlarında toplam 526 milyon ton yük elleçlenmiştir. Bu makro bir veridir ve özellikle diğer ülkeler ile karşılaştırma yapılması ve toplam hacmin ulaştığı seviyenin görülmesi açısından değerlidir. Bu nedenle çalışma kapsamında tüm yük türlerine ilişkin tahminler bir araya getirilerek toplam tonajın görülmesi sağlanmıştır. Konteyner tahminlerinin TEU bazında yapılması nedeni ile dönüşüm katsayısını bulmak amacı ile 2011-2021 yılları bazında ortalama Ton/TEU oranı hesaplanmış ve bulunan katsayı konteynerin ağırlık birimine dönüştürülmesinde kullanılmıştır.

Türkiye'de konteyner elleçlemeleri 2011-2021 yılları arasında her yıl ortalama %6,6 oranda düzenli bir gelişim seyrindedir. 2021 yılı itibariyle limanlarımızdaki toplam konteyner elleçlemesi 12,5 milyon TEU'ya ulaşmıştır. Transit konteynerin payı aynı dönem içinde ortalama %25'tir (3,4 milyon TEU). Başka bir ifade ile Türkiye limanlarında işlem gören her 4 konteynerden birisi transit konteynerdir. Transit konteyner, yerel yükten farklı olarak işlem gördüğü liman ülkesinin hinterlandı ile bir etkileşim içinde değildir. Karayolu ile yapılan transitte bu hinterland geçiş güzergahı olarak kullanılırken, denizyolu ile yapılan transitte (transshipment) limanın yük aktarma ve geçici depolama fonksiyonu devreye girmektedir. Ancak her iki durumda da liman tesisinin altyapı, üstyapı ve ekipmanları transit yükün çekilmesinde belirleyici olmaktadır.

Tablo-4: Yerel ve Transit Konteynerde Vizyon 2050 Hedefleri (Milyon TEU)

Yük Rejimi	Senaryo	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Yerel	Kötümser	10,2	12,6	15,2	18,1	21,3	25,2
	Referans	11,6	14,4	17,3	20,4	23,7	27,4
	İyimser	13,1	16,3	19,5	22,7	25,9	29,0
Transit	Kötümser	3,7	4,5	5,5	6,7	8,1	9,9
	Referans	4,2	5,3	6,8	8,7	11,1	14,2
	İyimser	4,3	5,8	7,8	10,4	13,9	18,6
TÜRKİYE	Kötümser	13,9	17,1	20,7	24,8	29,5	35,1
	Referans	15,8	19,8	24,1	29,1	34,8	41,5
	İyimser	17,5	22,1	27,3	33,1	39,8	47,7

Yukarıdaki Tablo-4'e baktığımızda; tahminlere göre 2050 yılı referans senaryoda yerel konteyner miktarının 27 milyon TEU'ya, transit konteyner miktarının ise 14 milyon TEU'ya erişmesi öngörülmüştür. Bu öngörüler ile 2050 yılında ülkemizdeki konteyner terminallerinde işlem gören **Toplam Konteyner adedinin 41,5 milyon TEU'yu** aşacağı tahmin edilmiştir.

Aşağıdaki Tablo-5'e baktığımızda; 2050 yılı referans senaryoya göre Türkiye limanlarında elleçlenecek **Toplam Yük** talebinin **1,3 milyar tona** ulaşacağı öngörülmüştür. Doğu Akdeniz bölgesi 400 milyon ton ile en yüksek yük elleçleme miktarına sahip iken onu 200 milyon tonun üzerine elleçleme ile Kuzey Batı Marmara, Kuzey Doğu Marmara ve Kuzey Ege bölgeleri izlemektedir.

Tablo-6: Toplam Yükte Vizyon 2050 Tonaj Hedefleri (Milyon Ton)

Alt Bölge	Senaryo	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Kuzey Batı Marmara	Kötümser	72,5	88,0	106,2	127,6	153,0	183,1
	Referans	82,2	99,2	119,3	143,3	171,9	206,2
	İyimser	92,0	110,6	132,9	159,7	192,4	232,4
Kuzey Doğu Marmara	Kötümser	95,6	109,8	123,9	138,2	153,1	168,8
	Referans	99,8	119,1	139,2	160,7	183,6	208,6
	İyimser	100,5	123,0	147,8	174,9	204,9	238,2
Güney Marmara	Kötümser	48,7	58,0	68,3	80,0	93,8	110,3
	Referans	52,5	64,8	78,5	94,2	112,5	134,6
	İyimser	56,3	71,8	89,0	109,0	132,7	161,6
Kuzey Ege	Kötümser	92,5	106,3	119,1	135,0	152,7	173,4
	Referans	98,7	115,7	132,5	153,1	176,4	203,5
	İyimser	104,8	125,2	146,1	171,7	200,9	234,9

Güney Ege	Kötümser	7,1	9,5	13,0	17,9	24,2	32,5
	Referans	9,4	11,8	15,4	20,2	26,7	35,0
	İyimser	11,7	14,2	17,8	22,8	29,4	37,9
Batı Akdeniz	Kötümser	7,6	8,7	9,9	11,4	13,1	15,1
	Referans	7,9	9,6	11,7	14,2	17,4	21,2
	İyimser	8,3	10,7	13,8	17,8	23,1	30,1
Doğu Akdeniz	Kötümser	193,0	221,3	247,9	273,5	298,7	324,4
	Referans	203,5	240,9	278,6	317,1	357,2	400,2
	İyimser	211,6	258,6	308,2	361,1	418,5	482,1
Batı Karadeniz	Kötümser	42,8	51,9	62,8	76,2	92,3	111,9
	Referans	43,8	54,0	66,6	82,1	101,1	124,5
	İyimser	44,8	56,3	70,6	88,4	110,7	138,6
Doğu Karadeniz	Kötümser	7,6	9,3	11,3	13,9	17,1	21,0
	Referans	7,7	9,8	12,4	15,7	19,8	25,1
	İyimser	7,9	10,4	13,6	17,7	23,2	30,3
TÜRKİYE	Kötümser	560,2	653,1	749,5	855,9	973,8	1.108,1
	Referans	596,2	713,2	838,9	980,3	1.139,8	1.323,8
	İyimser	626,2	766,5	921,8	1.100,4	1.306,4	1.548,2

İster gemi ister liman boyutunda olsun denizcilik sektöründe arz talebin üzerinde olmalıdır. Bunun anlamı liman kapasitesinin yükün üzerinde olması gerektiğidir. Hedeflenen yük hacmine ulaşılabilmesi ancak mevcut limanların kapasitesinin artırılmasının yanı sıra yeni liman yatırımlarının gerçekleştirilmesi ile mümkündür. Limanlarda yaşanacak bir darboğaz sadece hedeflenen yük hacimlerine ulaşılmasına engel olmayacak, dış ticaretimizi de aynı oranda etkileyecektir.

Küresel gelişmelere baktığımızda bölgesel işbirlikleriyle beraber bölgesel çatışmaların arkasında rekabetin de keskinleştiği, bloklaşma ve bölgeselleşme eğilimlerinin arttığı, sürdürülebilir rekabet açısından da bloklar ve ülkeler arası ticaret ve lojistik koridorlarının, yeni ulaşım ağlarının ve merkezlerin öne çıktığı görülmektedir. Bu açıdan başta ABD, AB, Çin, Hindistan olmak üzere ülkelerin farklı lojistik koridorlara yöneldiği günümüzde ülkelerin lojistik altyapılara ve özellikle limanlara yatırımları son derece önemli hale gelmiştir. Başta limanlar, demiryolları ve multimodal taşımacılık altyapılarını güçlendiremeyen ülkelerin küresel rekabette sürdürülebilir olamayacağı görüldüğünden lojistik altyapılara, yeni lojistik koridorlara ve ulaştırma ağlarına çok büyük bütçelerin ayrıldığı takip edilmektedir. 2024-2028 yılları için hazırlanan 12. Kalkınma Planı'nda da bu konuda çok detaylı hedefler halihazırda açıklanmıştır.

TÜRK LİMANCILIK SEKTÖRÜNÜN ANA GÜNDEMLERİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Alt başlıklar halinde gündeme alınması istenen konularla bunlara ait çözüm önerilerimiz aşağıdadır:

Liman Yatırımlarının Desteklenmesi, Sektöre Verilecek Teşvik ve Destekler:

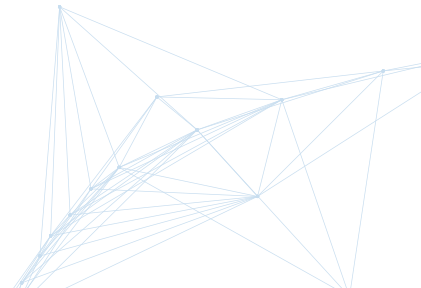
Gündem Konusu: Limanlar ülke dış ticaretinin ve sanayisinin rekabet gücünü de belirlediğinden aynı zamanda yatırım cazibesini de ortaya koyan en değerli stratejik lojistik merkezlerdir. Pandemiden bu yana küresel gelişmelere paralel olarak Türkiye’de de denizyoluyla taşınan yüklerin payı giderek artmaktadır. TÜİK’in de açıkladığı rakamlara göre dış ticarete konu taşımalarda tonaj olarak ithalat yüklerin %95’i, ihracat yüklerinin ise %80’i denizyoluyla taşınırken USD değer olarak hem ithalat hem de ihracat yüklerin yaklaşık %60’ı denizyoluyla taşınmaktadır. Bu oranların gelecek yıllarda daha da artacağı beklenmektedir. Ekonomisi, çevreci özellikleri ve taşıma maliyetleri açısından denizyolunun üstünlüğü diğer taşıma modlarına göre giderek açılmakta, denizyolunun payı da giderek artmaktadır. Bu yönüyle denizyolu taşımacılığının ana merkezleri olan limanlar ülkelerin küresel rekabetteki en stratejik lojistik merkezleri haline gelmektedir. Ayrıca bir ülkenin sanayisinin ve özellikle ihracatının rekabet gücünün artması bir yana yatırım çekme cazibesi açısından da liman yatırımlarının önemi son derece artmıştır.

30.11.2022 tarihli, 32029 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararı”na baktığımızda; ilgili karar ile halihazırda yürürlükte olan 15.06.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar”ın “Stratejik Yatırımlar” bölümünün 8. Maddesine yeni bir fıkra eklendiği görülmektedir. Karara eklenen yeni fıkraya baktığımızda; “**(7) Endüstri bölgelerinde gerçekleştirilecek asgari üç milyar Türk Lirası tutarındaki liman ve depolama tesisi yatırımlarının stratejik yatırım olarak desteklerine karar verilebilir. Bu yatırımlar için birinci fıkradaki koşullar ve üçüncü fıkradaki Komisyon değerlendirmesi aranmaksızın teşvik belgesi düzenlenir.**” ibaresi yer almaktadır.

Bu karar sadece Endüstri Bölgeleri için çıkarılmıştır ki bu bölgelerdeki liman tesisleri toplam liman kapasitemizin küçük bir bölümünü oluşturmaktadır. Ayrıca sadece endüstri bölgeleri için çıkarılan bu düzenleme liman yatırımlarının desteklenmesinde haksız bir rekabete de yol açabilecektir.

Çözüm Önerileri: Ülkemizin dış ticaretinin büyümesi, ülke rekabetinin geliştirilmesi, başta sanayi ve ticari yatırımların daha büyümesi için liman yatırımlarının;

- Limanların Stratejik Yatırım Olarak Kabul Edilmesi:** Liman yatırımlarının “Stratejik Yatırımlar” olarak kabul edilerek başta faiz desteği ve hibe olmak üzere mevcut durumda stratejik yatırımlara verilen tüm devlet desteklerinin ve teşviklerinin liman yatırımlarına da verilmesi önem kazanmaktadır.
- Teşvikler ve Vergi İndirimleri:** Limanlar pahalı ve yatırılan sermayenin geri dönüşü uzun yatırımlardır. Bu nedenle liman yatırımları sınırlı kalmakta ve bunun en büyük olumsuz etkisi ise Türk sanayine olmaktadır. Liman yatırımlarını özendirme amacı ile mutlaka yatırım ve işletme teşvikleri getirilmelidir. İlgili bakanlıkla görüşülerek yaratılan katma değer oranında ilave ve destekleyici teşvik verilmesi, liman yatırımlarına vergi indirimleri sağlanması faydalı olacaktır.
- Hizmet İhracatı Kapsamına Alınması:** Liman hizmetlerinin bir “Hizmet İhracatı” işlemi sayılarak ihracatçılara verilen tüm yasal destek ve teşviklerden liman işletmelerimizin de yararlanması gereği ortaya çıkmaktadır. Bu konuda T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın gerekli düzenlemeleri yapması gereği ortaya çıkmaktadır.

- d) **Dolgu Alanları İnşasının ve Üzerlerinde Liman Yatırımlarının Kolaylaştırılması:** Kıyılarımız yoğun yapılaşma altındadır. Liman yatırımlarına uygun boş alanlarda ise geri saha mülkiyetinin yatırımcıya ait olmaması durumunda deniz dolgusu ile bile liman yatırımı yapılması neredeyse imkansızdır. Kıyı kenar çizgisinin deniz tarafında, devletin hüküm ve tasarrufunda bulunan deniz alanında dolgu ile kazanılan alan üzerinde liman yatırımlarına ilişkin düzenleme yapılmalıdır.
- e) **Özel Limanların Kullanım Sözleşmeleri:** Özel limanlarımızın Milli Emlak ile imzaladıkları kullanım sözleşmelerine baktığımızda kiralanan hazine arazileri için ödenen yıllık kira bedellerine ilave olarak kiralanan hazine taşınması üzerinden elde edilen gelirden %1 ve %15 olarak farklı oranlarda hasılat payı da alınmaktadır. Oysaki ülkemizdeki liman yatırımlarının ve liman kapasitesinin çok büyük bir ağırlığı özel sektör eliyle hayata geçirilmiştir. Limancılık sektörünün geleceğinde de özel sektör yatırımlarının son derece belirgin bir rolü olacaktır. Hem mevcut limanlarımızın daha fazla yatırım yapmasını desteklemem hem de liman yatırımlarını cazip hale getirerek daha fazla yatırımcı çekmek için liman yatırımları için kiralanan hazine arazilerinin yıllık kira bedeli tahsili kesinlikle kaldırılmalı, tersaneler için yapılan düzenlemeye benzer şekilde (22 Kasım 2016 tarihli, 29896 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren, 4706 sayılı “Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”una eklenen Geçici 20. Madde) sadece yıllık gelirden %1 oranında hasılat payı alınmalıdır. Böylelikle hasılat payı alınması uygulamasındaki %1 ve %15 farklılığı kaldırılmalı, tek bir uygulama olarak tersanelere benzer şekilde %1 alınmalıdır. Bu uygulama tersanecilik sektörüne yapıldığı gibi limancılık sektöründe de yatırımların önünü açacak, çok büyük tutarları bulan ve fizibilitesinin geri dönüş süresi de çok uzun olan liman yatırımlarını daha da hızlandıracak, aynı zamanda ülkenin ihtiyaç duyduğu liman altyapıları için daha fazla sayıda liman yatırımcısını sektöre çekecektir.
- f) **Özelleşmiş Limanların İşletme Sözleşmeleri:** Hâlihazırda özelleştirilmiş limanlarımızın işletme devir sözleşmelerine baktığımızda imzalandığı dönem itibarıyla yıllık gelirleri üzerinden farklı hasılat paylarının alındığı (%5, %10, %20 ve %30 gibi), sürelerinin uzatılmasına müteakip ek yatırım zorunlulukları getirilmesine rağmen ilk sözleşmelerdeki bu hasılat payı ödemelerinin ve oranlarının korunarak özelleşmiş limanlarımız arasında ciddi bir haksız rekabet yaratıldığı, bu durumun da ilave yatırım yapma konusunda bu limanları işleten yatırımcılarımızı caydırdığı görülmektedir. Bu nedenle özelleşmiş limanlarımızın ülke limancılığımızın geleceğindeki kritik rolleri gereği yeni süre uzatımı sözleşmeleriyle beraber ciddi seviyede kapasite artışı ve ek yatırımlar yaparak önünün açılması önemli olduğu gibi özelleşmiş limanlarımızın yatırım taahhütleri çerçevesinde büyütülmesinde son derece önemli bir kamu yararı bulunmaktadır. Bu gerekçeyle özelleşen limanlarımızın süre uzatımlarında makul ve gerekli ölçülerde yatırım zorunluluğu getirilerek var olan hasılat payı ödemesi uygulaması ise kesinlikle kaldırılmalıdır. Dünyadaki modellerde de görüleceği gibi süre uzatma için alınacak makul bedele ilave olarak ülkenin gelecek ihtiyaçları için konulacak yatırım taahhütleri işletme devir sözleşmeleri için gayet yeterli olacaktır. Bunlara ilave olarak yıllık gelir üzerinden alınan hasılat payı uygulaması hem haksız bir rekabet yaratmakta hem de yatırım yapılmasının önüne engel olmaktadır. Bu durum özelleşmiş limanlarımızı gelecekte son derece atıl bırakabilecektir.

Yatırımların Önünün Açılması İçin Limanların Kullanma Sözleşmelerinin Sürelerinin Uzatılması:

Gündem Konusu: Planlama, proje, izin ve inşaa süreleriyle işletmeye alma süresi öngöröldüğünde yaklaşık asgari 3-4 yılı bulan liman yatırımlarının hızlandırılması, desteklenmesi ve kolaylaştırılması ölkemizin ihtiyaç duyduğu liman kapasitesinin zamanında hayata geçirilmesi için son derece önemlidir. Liman yatırımlarının cazip hale getirilmesi için halihazırda faaliyette olan limanların mevcut kullanım ve/veya işletme sözleşmelerinin ilgili sözleşme sürelerinin sonlamasının çok öncesinde uzatılması gerekli hale gelmiştir. Hem özelleştirilmiş hem de özel limanlar içinde sözleşme süreleri kısalan (10 yıldan daha az) limanların kalan süreleri içinde ekonomik açıdan da ilave yatırım yapabilmeleri kesinlikle mümkün görölmemektedir. Yatırım yapmaları için ilgili limanların mevcut sözleşme sürelerinin sonunun beklenmesi ise ölkemizin ihtiyacı olan liman kapasite artışlarının zamanında yapılamamasına yol açacak, böylelikle arttan dış ticaret ve kabotaj yüklerinin gerisinde kalan liman yatırımlarından dolayı limanlarda yaşanacak darboğazlar ve beklemler ölkedış ticaretimizin maliyetini arttıracacağı gibi ölkemizin, sanayimizin ve ihracatımızın rekabet gücü ciddi anlamda olumsuz etkilenecek, sonuçta bu durum Türkiye'nin kalkınmasına ve gelişmesine olumsuz yansıyacaktır.

Türkiye'deki limanlara baktığımızda iki tanesi (TCDD Haydarpaşaa Limanı ve TCDD İzmir Limanı) hâlihazırda kamu tarafından işletilmektedir. 208 limanın 17 adedi TDİ'den 5 adedi ise TCDD'den 4046 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde işletme hakkı verilmesi/devri yöntemiyle Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi ile Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğünden özelleştirilerek özel sektöre geçmiştir. Ayrıca ölkemizde üç tane de T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından Yap-İşlet-Devret (YİD) modeliyle ihalesi yapılan, yine özel sektör eliyle inşaa edilenleri de dahil ettiğimizde mevcut liman kapasitelerinin yaklaşık %13'ü özelleşen limanlarımız iken %87'si ise bütünüyle özel sektör eli inşaa edilip işletilen limanlar oluşturmaktadır. Bu açıdan durum baktığımızda özelleşen limanlara yatırım yaparak işletenlerin de özel sektör olduğunu öngördüğümüzde Türkiye'de limancılığın bugünlere gelmesinde özel sektörün çok büyük ve belirleyici rolü bulunmaktadır. Bu durumun daha da yoğun bir şekilde devam edeceği görölmektedir.

Kullanım sözleşmeleri Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Kanun ve Yönetmelikler çerçevesinde liman tesisleri ile Milli Emlak Genel Müdürlüğü arasında imzalamakta, yine Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından konu ile ilgili yayınlanan Tebliğler çerçevesinde yönetilmektedir.

Türkiye'de kullanım sözleşmelerinin uzatılması ile ilgili yaşanan bir örnek 2016 yılında Tuzla'da bulunan tersanecilik sektörü için TBMM'de yapılan düzenlemedir. Tersanelerimiz de bir kıyı tesisi olarak Milli Emlak Genel Müdürlüğü ile imzalanmış kullanım sözleşmelerine sahiptirler. 22 Kasım 2016 tarihli, 29896 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren, 4706 sayılı "Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"una eklenen Geçici 20. Madde ile tersanelerimizin kalan kira sürelerinin bitmesine 18 yıl kala kullanım sözleşmeleri 49 yıla çıkarılmıştır. İlgili kanuna eklenen Geçici 20. Madde aşağıdadır;

"Geçici Madde 20 – (Ek: 31/10/2016-KHK-678/29 md.; Aynen kabul: ½/2018-7071/28 md.) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Hazinesinin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar üzerinde tersane, tekne imal ve çekek yeri (yat çekek yeri hariç) yatırımı yapılmak amacıyla lehine irtifak hakkı tesis edilen ve/veya adına kullanma izni verilen yatırımcılar tarafından Bakanlığa başvurulması ve bu Kanunun ek 2 nci maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen şartların yerine getirilmesi halinde yeni sözleşme düzenlenmek suretiyle bu yatırımcılar lehine bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren geçerli olmak üzere irtifak hakkı ve/veya kullanma izni bedeli alınmaksızın toplam yıllık hasıllattan binde bir oranında pay alınarak kırk dokuz yıl süreli bağımsız ve sürekli nitelikli irtifak hakkı tesis edilir ve/veya kullanma izni verilir. Yatırımın tamamlanması sonrasında irtifak hakkı ve/veya kullanma izni Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının uygun görüşü ve Bakanlığın izni ile devredilebilir. Bu Kanunun ek 2'nci maddesinin beşinci fıkrası kapsamında yatırımcılardan 18/4/2013 tarihinden sonraki dönem için tahsil edilmiş olan ecrimisiller alınacak hasılat paylarından mahsup edilir."

TBMM’de yapılan bu düzenleme ile 18.04.2013 tarihinden sonraki dönem için tersanelerden tahsil edilmiş olan ecrimisiller ilgili değişiklik sonrasında tahsil edilecek hasılat paylarından mahsup edilmiş, tersanelerimizin geleceklerini daha iyi görmesine, daha iyi plan yapmasına ve kredi saygınlıklarının artırmasına imkân sağlamış, böylelikle ortaya çıkan bu yeni avantajlarla birlikte Türkiye’deki tersane yatırımları da hızlı bir şekilde artmıştır. Tuzla’dan sonra Yalova-Altınova bölgesinde kümelenen tersanecilik sektörünün bugünkü başarılı ihracat performansının arkasında o dönem verilen bu desteğin çok büyük bir payı vardır.

Yukarıda da belirtildiği üzere belli bir süre dahilinde işletme hakkı devri yoluyla halihazırda özelleşen limanların süre uzatımlarıyla ilgili TBMM’de çeşitli düzenlemeler yapılmaktadır. Türkiye’deki liman kapasitesinin %87’sini oluşturan ve Milli Emlak Genel Müdürlüğü ile kullanım sözleşmeleri imzalayan özel limanlarımızın kullanım sözleşmelerinin uzatılması da son derece önem kazanmaktadır. Özel limanlarımızın gelişmesine ve büyümesine imkân verecek şekilde bu yatırımların planlanmasının ve hayata geçirilmesinin önünde en büyük engellerden birisi de yatırımcılar ile Milli Emlak Genel Müdürlüğü arasında imzalanan kullanım sözleşmelerinin sürelerinin giderek kısılması ve özel sektör liman yatırımcılarının talepte bulunduğu yer ile geri sahadaki haklarının birlikte gözetilerek, bu yatırımcılara irtifak hakkı veya kullanma izni önceliği verilmesine yönelik herhangi düzenlemenin ve/veya genelgenin bulunmamasıdır.

08.10.2016 tarihli, 29851 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Milli Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 373) ile hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve/veya devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler üzerinde yeni yapılacak yat limanları ile yatılara ve özel teknelere bağlama ve barınma hizmeti verecek yeni iskele, yanaşma yeri ve rıhtım niteliğindeki kıyı yapılarının yapılması amacıyla yatırımcılar lehine tesis edilecek irtifak hakkı ve/veya verilecek kullanma izinleri hakkındaki işlemlere ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

İlgili Tebliğin “İhale usulü” başlıklı 6. Maddesine baktığımızda;

6.1. Bakanlık tarafından Hazine taşınmazları üzerinde irtifak hakkı tesis edilmesi ve/veya kullanma izni verilmesine ilişkin ihale işlemleri, ikinci fıkrada yer alan istisnalar dışında Kanunun 17. maddesinde belirtilen ilanlar yapılmak suretiyle, Kanunun 51. maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine göre pazarlık usulüyle yapılır.

6.2. Tesis yapılması amacıyla talepte bulunulan alanların geri sahasında talep sahibi yatırımcının mülkiyetinde olan, yasal bir hakka istinaden fiilen kullanımında bulunan veya bu yatırımcıya daha önce Bakanlıkça kiralanan veya irtifak hakkı tesis edilen ya da kullanma izni verilen Hazine taşınmazı bulunması, bu alanların yapımı talep edilen tesis ile plan ve proje bütünlüğü taşıyor olması ve birlikte kullanılmasının zorunlu olduğunun tespit edilmesi durumunda talep sahibi yatırımcıya, Kanunun 17. maddesine göre ilan yapılmaksızın doğrudan irtifak hakkı tesis edilebilir ve/veya kullanma izni verilebilir.” denilmektedir.

Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan 373 nolu tebliğ ile birlikte talepte bulunulan alanların geri sahasında talep sahibi yatırımcının mülkiyetinde olan, yasal bir hakka istinaden fiilen kullanımında bulunan veya bu yatırımcıya daha önce Bakanlıkça kiralanan veya irtifak hakkı tesis edilen ya da kullanma izni verilen Hazine taşınmazı bulunması, bu alanların yapımı talep edilen tesis ile plan ve proje bütünlüğü taşıyor olması ve birlikte kullanılmasının zorunlu olduğunun tespit edilmesi durumunda talep sahibi yatırımcıya, Kanunun 17. maddesine göre ilan yapılmaksızın doğrudan irtifak hakkı tesis edilebilir ve/veya kullanma izni verilmesi kolaylaştırılmıştır.

Çözüm Önerileri: Bilindiği üzere halihazırda özelleştirilmiş olan limanların işletme sürelerinin uzatılmasıyla ilgili olarak TBMM’de düzenlemeler yapılmaktadır.

Konuya özel limanlar açısından bakarsak; 373 nolu Tebliğe benzer şekilde hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve/veya devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler üzerinde yapılacak liman yatırımlarında, talepte bulunulan alanların geri sahasında yatırımcının mülkiyetinde olan, yasal bir hakka istinaden fiilen kullanımında bulunan veya bu yatırımcıya daha önce Bakanlıkça kiralanan veya irtifak hakkı tesis edilen ya da kullanma izni verilen hazine taşınmazı bulunması durumunda herhangi bir şekilde ilan yapılmaksızın irtifak hakkı veya kullanma izni verilebileceği hususunun özel sektör limanları yönünden de düzenlenmesi, belirsizliği giderilmesi ve yatırımların devamlılığın sağlanması yine ayrı bir Tebliğ ile yapılabilecektir. Bunun için TBMM'de ayrı bir kanun ya da mevzuat düzenlemesine gerek olmayacaktır. Konu Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından da bilinmekte, bu konuda kısa sürede bir çalışma yapılabileceği görülmektedir.

Yayınlanacak 373 nolu tebliğe benzer bir Tebliğ ile çok büyük yatırım tutarları gerektiren, yatırımın geri dönüş süresi de çok uzun olan liman yatırımlarında kullanım sürelerinin uzatılmasıyla ilgili talepte bulunulan yatırımcıların liman tesislerindeki geri sahaları yine ilgili yatırımcının mülkiyetinde ise, yasal bir hakka istinaden fiilen kullanımında bulunan veya bu yatırımcıya daha önce Bakanlıkça kiralanan veya irtifak hakkı tesis edilen ya da kullanma izni verilen Hazine taşınmazı (liman tesisi) bulunması durumunda idare tarafından yeniden herhangi bir ilan yapılmaksızın irtifak hakkı veya kullanma izni verilebileceği hususu gayet açıktır. Böylelikle yayınlanacak yeni bir Tebliğ ile konu özel sektör limanları yönünden de düzenlenecek, liman yatırımcılarımızın önlerini görmesi ve gerekli olan yatırımların zamanında yapılmasının da önü açılacaktır. Türkiye'de faaliyette olan özel limanların durumuna baktığımızda kıyıda bulunan iskele veya liman tesisinin arkasındaki mülkiyete sahip olanların nerede ise özel limanların tamamını oluşturduğu görülmektedir. Bu durum yukarıda da belirttiğimiz şekilde Milli Emlak tarafından hazırlanacak Tebliğin özel limanların nerede ise tamamının kullanım sürelerinin uzatılmasıyla ilgili sorununu çözebileceği, böylelikle limanların mevcut kullanım sözleşmelerinin sürelerinin sonunu beklemeden bugünden yeni yatırımlara başlayabileceği bir kolaylık ve avantaj da sağlayacaktır.

Limanlara Demiryolu Bağlantılarının Yapılması ve Liman Geri Sahalarının Düzenlenmesi:

Gündem Konusu: Başta limanların toplu halde olduğu körfez bölgeleri (İskenderun, Kocaeli, Gemlik, Aliğa vb.) olmak üzere halihazırda karada genişleme imkanları giderek kısıtlanan ve kentsel alanlarla çevrelenen liman bölgelerindeki mevcut geri sahaların, kamu alanlarının ve kullanılmaya uygun arazilerin güncellenecek ve yeniden hazırlanacak Limanlar ve Lojistik Master Planı'na uygun şekilde sektörün 2050 hedeflerine uygun olarak bugünden projelendirilip kamulaştırılarak kamu yararına uygun şekilde intermodal ve kombine taşımacılığın ihtiyaçları için kullanılması, bu geri sahalar içinde demiryolu, karayolu aktarım ve lojistik merkezlerin oluşturulması, yine ihtiyacı olan liman tesislerine tahsisi ile sektörün büyüme hedefleri doğrultusunda kullanılması önem kazanmaktadır. Bu açıdan aynı dönem için kalkınma planları yapılan sanayi merkezleri ve bölgeleri, OSB'ler, endüstri bölgeleri, nitelikli sanayi bölgeler, serbest bölgeler vb. gibi sanayi ve üretim alanlarıyla liman bölgelerinin planlama ihtiyaçları bütüncül ve birlikte ele alınmalı, böylelikle Türkiye'nin 2050 hedeflerine uygun planların ortaklaştırılmasıyla lojistik ve liman projelerinin bugünden hazırlanmasında fayda olacaktır.

Çözüm Önerileri: Mevcut limanların etkinliğinin ve verimliliğinin artırılmasının şartlarından birisi de limanın hinterlant ile olan bağlantılarının güçlendirilmesidir. Günümüzde limanlarımızın önemli bir bölümü kentsel yerleşim alanları içerisinde yer almaktadır. Limanlara kesintisiz yük akışını sağlayacak ana karayolu arterleri ve demiryolu bağlantıları için gerekirse kamulaştırma yapılarak yeni karayolu ve demiryolu hatları yapılmalıdır.

Türkiye'nin 2050 hedeflerini hayata geçirebilmek ve bu gelecek hedefleri içinde mevcut limanların ve gelecekte inşa edilmesi planlanan limanların geri sahalarının limancılık sektörünün ve lojistiğin gelecek büyüme ihtiyaçları için rezerv edilerek ülke ve kamu yararına kullanımını sağlamak için yukarıda değinilen Liman Yönetim Modeli çerçevesinde oluşturulacak liman yatırım veya liman endüstri bölgeleri gibi kurumsallaşmaların etkin bir rolü olacağı gibi limanların stratejik yatırım olarak kabulüyle birlikte liman yatırımlarının devlet desteğine alınmasıyla da bu sürecin önü açılacaktır.

Bu çerçeve hazırlanacak Limanlar Master Planları ve benzer planlar dahilinde hızlı ve etkin kamulaştırmalarla bu alanların limancılık ve lojistik sektörünün gelecek hedefleri için planlanarak projelendirilmesinin önü açılacaktır. Böylelikle ülkemizin sanayileşme ve büyüme hedefleri doğrultusunda hem mevcut limanların modernizasyonu ve kapasite artışlarının önü açılacak, hem de bu geri sahaların rezerve edilerek sektörün ihtiyaçlarına uygun planlanmasıyla birlikte hem mevcut ve hem de yeni limanların gelecekteki büyüme hedeflerinin önündeki tüm engeller aşılmış olacaktır.

Liman Yönetim Modeli ve Yasal Çerçevenin Hazırlanması:

Gündem Konusu: "Liman Otoritesi" başta AB olmak üzere birçok gelişmiş ülkede ulusal kanun ve düzenlemelerle belirlenmiş olup, amacı liman altyapısının idaresi ve yönetimi ile liman veya liman sistemi içerisindeki farklı işletmecilerin faaliyetlerinin koordinasyonu ve kontrolünü yapan resmi bir kuruluş niteliğindedir. Genel olarak merkezi ve yerel idarelerin teşekkülünden meydana geldikleri görülmektedir. Liman otoritesi birden çok farklı birimi içerebileceği gibi birden fazla limandan da sorumlu olabilmektedir.

Liman otoritelerinin görevlerine baktığımızda; kamu emniyeti ve güvenliği, çevre, sağlık ve denizcilik ile ilgili konvansiyon ve yasalara uyma, liman yeri seçimi ve yatırım planlaması, her türlü izin, onay ve projelendirme yetkileri, deniz operasyonlarının gözetimi ve limanın pazarlama ve tanıtım faaliyetlerini gerçekleştirmektir. Liman otoritelerinin görevleri genel olarak üç başlık altında toplanmaktadır: "arazi sahibi", "düzenleyici" ve "işletmeci". Liman otoritelerinin düzenleyici görevleri; yasa ve düzenlemeleri uygulama, emniyet ve güvenliği sağlama, politika belirleme iken, işletmeci görevleri; limanlar tarafından sunulan hizmetlere ilişkin görevlerden oluşmaktadır. Limanlarda arazi sahibi olarak ise liman otoriteleri altyapı, üstyapı, genişleme, kapasite artışı, proje, izin, onay ve liman faaliyetlerine ilişkin görevlere sahiptirler.

Bu yönüyle baktığımızda Liman Yönetim Modeli'nin bir kurumu olarak ortaya çıkan Liman Otoritesinin kamu adına hareket ettiği, arazinin sahibi olarak liman projelerini geliştirdiği ve tüm altyapıları finanse ederek planladığı, projelendirdiği ve yaptığı, limanın genişleme alanlarını rezerve ettiği ve planladığı, liman içinde terminal bazında kıyı tesislerini üst yapılarını geliştirmek ve belirlenmiş süreler içinde işletmek üzere (Concession) özel yatırımcılara ve liman şirketlerine veya operatörlerine devrettiği görülmektedir.

Örnek olarak vermek gerekirse; Yunanistan'daki Pire Liman Otoritesi'nin Pire limanının konteyner terminalini 707 milyon dolar da yatırım yapma ve limanın kargo kapasitesini üçe katlama taahhüdü karşılığında 35 yıllığına işletmek üzere Çin'in kamu şirketi olan COSCO'ya vermesi gösterilebilir. Bu işletme devirlerinde liman için bir satış bedeli değil, yatırım şartıyla bir işletme devri yapılmaktadır. Bu model halihazırda AB'deki birçok ülkeye bu şekilde uygulanmaktadır.

Türkiye'de ise mevcut kapasitenin %13'ünü oluşturan TDİ ve TCDD'ye ait olan kamu limanları satış bedeli üzerinden özel yatırımcılara işletme hakkı yoluyla devir edilirken liman kapasitesinin %87'ini oluşturan özel limanların tüm alt ve üst yapıları yine özel sektör tarafından inşa edilmiştir. Bu açıdan dünyada hayata geçirilen Liman Yönetimi ya da Liman Otoritesi kamu emniyeti ve güvenliği, çevre, sağlık ve denizcilik ile ilgili konvansiyon ve yasalara uyma, liman yeri seçimi ve yatırım planlaması, her türlü izin, onay ve projelendirme yetkileri, deniz operasyonlarının gözetimi ve limanın pazarlama ve tanıtım faaliyetlerini gerçekleştirme gibi yetkiler açısından Türkiye'deki mevcut limancılık sektörünün yapısına maalesef uygun değildir. Dünyadan farklı olarak limanların çok büyük bir bölümü halihazırda özel sektöre eliyle inşa edilmiş ve işletilmektedir. Bu açıdan devletin liman altyapılarına katkısının olmadığı mevcut durumda Liman Yönetim Modeli'nin Türkiye'deki mevcut duruma uygun olarak farklı bir şekilde kurgulanması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Bu açıdan konuya baktığımızda, Türkiye’de limanların toplu halde olduğu körfez bölgeleri (İskenderun, Kocaeli, Gemlik, Aliağa vb.) başta olmak üzere liman yönetim modelinin ya da bu model çerçevesinde oluşturulacak liman otoritesinin havza ya da körfez bazında teşkili, limancılık sektörünün gelecek hedeflerini hayata geçirebilmek ve liman yatırımlarını cazip hale getirmek, planlama, projelendirme, izin ve onay işlemleriyle gereğinde imar planları hazırlama, kamulaştırma ve ÇED izinleri dahil tamamını içerecek şekilde karar alabilecek ve bu görevleri yapacak şekilde yasal bir statüye kavuşmasının da gerekliliği görülmektedir.

Türkiye’de planlı ve yasal açıdan her türlü izin ve onaydan geçmiş sanayi parseli ve yatırım alanı sağlanmasında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın Endüstri Bölgeleri mevzuatı önemli derecede hız ve kolaylıkla sağlayarak çözüm sağlayabilmektedir. İçinde hızlı ve stratejik ülke hedefleri açısından kamulaştırma görevleri de olan bu uygulamalar özellikle halihazırda karada genişleme imkanları giderek kısıtlanan ve kentsel alanlarla çevrelenen liman bölgelerindeki mevcut geri sahaların, kamu alanlarının ve kullanılmaya uygun arazilerin kamulaştırılıp projelendirilmesine de katkı sağlayabilecektir.

Çözüm Önerileri: Yukarıda da değindiğimiz gibi Türkiye’de oluşturulması planlanan Liman Otoritesi Modeli için birçok farklı kurumun (kamu/özel sektör) katılımıyla ve çok sayıda yaza ve mevzuatı da içerecek şekilde bir bütüncül çalışmalar yapılmalıdır. Türkiye’de liman altyapılarıyla birlikte limancılıkla ilgili yatırımların çok büyük bir bölümü özel sektör eliyle yapıldığından, kurulması planlanan Liman Otoritesi’nin “Özel Bir Liman Otorite Sistemi” çerçevesinde ve Türkiye’ye özgü mevcut duruma göre geliştirilmesi ve yapılandırılması şarttır. Yine liman otoritesi sisteminin uygulanması, limanlarda görev yapan yetkili kamu makamlarının bazı yetkilerini liman otoritesine devretmesini gerektirebilecektir. Bu açıdan bütüncül açıdan bakıldığında limancılık sektörüyle ilgili birçok bakanlığın ve kurumun yetki ve görevlerini de devir alacak şekilde yasal bir mevzuata tabi olması zorunlu hale gelmektedir.

Planlanacak liman otoritesi içinde kamu (Ulaştırma ve Altyapı, Maliye ve Hazine, Sanayi ve Teknoloji, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği, Belediyeler) ve özel sektörün (TÜRKLİM ile Deniz Ticaret Odaları temsilcileri) yer aldığı ortak bir platformun oluşturulması, Liman Otoritesi Merkez İl Kurullarının da tesis edilmesi gerekebilecektir.

Yukarıda da belirtildiği üzere havza ve bölge bazında olacağı gibi il bazında da teşkil edilebilecek olan liman otoriteleri için başta Endüstri Bölgeleri mevzuatı olmak üzere çok özel çalışmaların ve çalıştaylarının yapılması, liman yönetim modelinin hukuki ve yasal altyapısının oluşturulmasına gerek olacaktır. Özellikle liman yönetim modelinin limanların ülkemizin 2050 hedefleri doğrultusunda gelişmelerinin sağlanması, yeni liman yatırımlarının önünün açılması açısından son derece etkin rolü de olabilecektir.

Limancılık Mevzuatın Sadeleştirilmesi ve Güncellenmesi:

Gündem Konusu: Liman yatırımlarıyla ilgili olarak tasarım, projelendirme, fizibilite dosyası hazırlama, planlama, ÇED izni, onay, proje ve inşaa izni, inşaa ve işletmeye alma süreçlerine baktığımızda başta T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, T.C. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı olmak üzere çok sayıda Bakanlığın ve Genel Müdürlüğün yerel ve merkezi birimleri ile yerelde belediyelerin dahil olduğu uzun, karmaşık ve zorlayıcı bir bürokrasi yaşanmaktadır. Tahminen bu sürecin minimum 2 yıl, maksimum 4 yıl olduğu görülmektedir.

Çözüm Önerileri: Her ne kadar Türkiye’de tüm bu süreçlerin tek elden yapabilen, yasal olarak ta bu görevleri icra edebilecek bir “Denizcilik Bakanlığı” yoksa da T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı’nın bu konuda tek bakanlık olarak yetkilendirilmesi, ayrıca bu bakanlık içinde de tek bir birimin liman yatırımları sürecini yürütmesi, liman ve kıyı tesislerinin kullanma ve işletme izinleri dahil olmak üzere sürecin tamamında yetkilendirilmesi önemlidir. Dünyada merkezi ve yerel idari birimlerin içinde olduğu, ilgili liman bölgesindeki tüm süreçleri yöneten liman yönetim modeli (Port Authority) bu görevi yapmaktadır. Türkiye’de de benzer bir model olmadığı sürece tek bir bakanlığın bu görevi yasal açıdan üstlenmesi liman yatırımlarını hızlandıracak, bu gündem çerçevesinde bürokrasinin, mevzuatın ve yatırım süreçlerinin sadeleştirilmesi ve hızlandırılması önemli hale gelecektir. Liman yönetim modeli çerçevesinde bölgesel bazda oluşturacak liman otoritesi limanların temel sorunlarının ulusal liman politikalarına ve master planlara uygun olarak bölgesel ölçekte yerinde çözülmesini sağlayacak ve bürokrasiyi azaltmakla birlikte süreçleri hızlandıracaktır.

Yeşil Dönüşüm, Lisanssız Elektrik Üretiminde Limanların Önünün Açılması, Teşvikler ve Destekler:

Gündem Konusu: Yeşil dönüşüm ve sürdürülebilirlik açısından ülke olarak konulan hedefler değerlendirildiğinde, genel olarak denizcilik sektörü, özel olarak da limancılık sektörü hem dijital hem de yeşil dönüşümde ülke olarak belirlenen tarihlerden çok daha önce bunları hayata geçirebilecek şekilde hazırlıklar yapmaktadır. Türkiye’nin de yer aldığı, dünyanın ekonomik olarak en büyük 20 ülkesine baktığımızda; ülkelerin en stratejik lojistik üsleri olan liman tesisleri “Liman Otoriteleri” aracılığıyla yönetilmekte hem yeşil ve hem de teknolojik dönüşümler ise büyük kamu destekleri ve bütçeleriyle desteklenmekte, yatırımlar teşvik edilmektedir. Başta ABD, AB, Çin, Hindistan olmak üzere lojistik altyapılara ve limanlara çok büyük yeni kaynaklar ayırmaktadır.

Yeşil dönüşüm açısından limanlarımızın bütünüyle yenilebilir enerji kullanımına geçmesi önem arz ederken yine limanlarımızı bekleyen en büyük yatırımların başında “Cold-Ironing” ya da “On Shore Power Suply” olarak tanımlanan, iskelelere yanaşan gemilerin tüm makine ve motorlarını kapatarak limanda bulunduğu süre içerisinde ihtiyaç duyduğu enerjiyi ilgili limandan almasını sağlayacak yatırımlar gelmektedir. Limanlar aynı anda çok sayıda geminin yanaştırıldığı lojistik merkezler olduğu gibi yapılan yatırımın büyüklüğü ve fizibilitesinin geri dönüş süresinin uzunluğu açısından da bir ülke için stratejik mega yatırımlar niteliğindedir. Limanlarda yaratılan ölçek ekonomisi aracılığıyla ülke ekonomisine ve ihracatına rekabet gücü kazandırılmakta, aynı zamanda sanayi ve ticari yatırımların çekiciliği de artmaktadır.

Limanların ihtiyaç duyduğu yenilenebilir enerji açısından ortada önemli sorunlar bulunmaktadır. Başta konteyner elleçleyen limanlarımız olmak üzere limancılık sektörüne baktığımızda ağırlıklı olarak çok geniş açık alanlara ve ardiye sahalarına sahip olduğu bilinmektedir. Yine ağırlıklı olan sanayi hammaddeleri (maden cevheri, endüstriyel mineral, kömür, hurda vb.) elleçleyen kuru ve dökme yük limanlarımız açısından da açık depolama sahalarının ve geri alanlarının önemi ve büyüklüğü vazgeçilmezdir. Yine RO-RO limanlarımız açısından da açık araç park alanları kritik önemdedir. Limanlarımızın yeni iskele yatırımları yaparak aynı anda iskelelere yanaşan gemi sayısını artırmaları ancak liman geri sahasındaki açık alanlarını daha da genişletebilme imkanlarıyla mümkün hale gelebilmektedir. Kapalı ofis, depo, bina imkanları sınırlı olan limanlarımızın ihtiyaç duydukları yenilebilir enerji miktarı açısından çatı alanları ve büyüklükleri oldukça sınırlıdır. Aynı anda çok sayıda geminin yanaştığı iskelelere ve rıhtımlara sahip olan limanların ihtiyaç duyacağı toplam yenilebilir enerjinin büyüklüğü açısından konuya baktığımızda yukarıda da belirttiğimiz gibi sınırlı çatı imkanları nedeniyle sadece GES yatırımlarıyla limanlarımızın kendi enerji ihtiyaçlarını karşılayabilmesi maalesef mümkün olmadığı gibi yine RES kurulumu açısından da liman alanları teknik açıdan da yeterli değildir.

Derneğimizin de girişimleriyle 09.05.2021 tarihli, 31479 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan “Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile birlikte limanlarımız için de yenilenebilir enerjinin kendi kaynaklarıyla ve kendi sınırları dışında üretebilmesinin önü açılmıştır. Fakat yukarıda da belirtildiği gibi limanlarımızın kendi sınırları dahilinde sınırlı GES imkanları olduğundan ihtiyaç duyulan enerji GES ve RES olarak kendi sınırları dışında yapmaları, başta milli emlak ve orman arazileri olmak üzere Türkiye’de yürürlükte olan mevzuatın gereği olarak lisanslı elektrik üreticilerine tanınan yasal haklardan eşit şekilde yararlanarak benzer uygun nitelikteki arazilerin limanlarımıza da tahsisi önem kazanmaktadır. Liman şirketlerimizin lisanssız elektrik üretmek üzere yaptıkları RES (GES değil) başvurularında orman arazileri de bulunması haline kendilerine T.C. Orman Genel Müdürlüğü tarafından yollanan yazıda 30.11.2021 tarihli, 31675 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “ORMAN KANUNUNUN 17 NCI MADDESİNİN ÜÇÜNCÜ FIKRASININ UYGULANMASI HAKKINDA YÖNETMELİK”in 4. Maddesinin (Verilecek İzinler, Müracaat ve Değerlendirme) 7. bendinde; “Lisanssız elektrik üretim tesisleri ile lisanslı güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesislerine orman sayılan alanlarda izin verilmez” cevabı verilerek talepler reddedilmektedir. İlgili maddeden de görüldüğü gibi orman sayılan alanlar lisanslı RES’e dayalı üretimler için tahsis edilirken lisanssız RES üretimlerine tahsis edilmediği açık bir şekilde görülmektedir. Bu durum yukarıda da belirttiğimiz gibi ülkemizin ve sektörümüzün ihtiyacı olan yenilenebilir enerjinin üretilmesinde yatırım yapmak isteyen limanlarımız engel olduğu gibi arasında yasal açıdan tahsis edilen arazilerle ilgili de bir eşitsizlik ve haksızlık yaratmaktadır. Orman sayılan alanlarda lisanslı RES üretimi yapan şirketlere izin verilirken lisanssız üretim yapmak isteyen başta sanayicilerimiz olmak üzere tüm yatırımcılarımızı bu yasal haklardan haktan mahrum bırakılmaktadır. Oysaki Milli Emlak Genel Müdürlüğü’nün yaptığı düzenlemelerde yenilenebilir enerji üretimiyle ilgili arazi tahsislerinde böyle bir ayrımcılık olmadığı gibi, yenilenebilir enerji üretimini cazip hale getirerek ülke olarak bu alanda daha fazla yatırım yapılmasını temin etmek üzere hazine arazileri eşit koşullarda hem lisanslı ve hem de lisanssız üretilere tahsis edilebilmektedir.

Çözüm Önerileri: Küresel ölçekte olduğu gibi Türkiye’de dış ticarete konu yüklerimizin tonaj olarak ithalat yüklerin %95’i, ihracat yüklerinin ise %80’i denizyoluyla taşınırken USD değer olarak hem ithalat hem de ihracat yüklerin yaklaşık %60’ı denizyoluyla taşınmaktadır. Bu nedenle denizyolunun ya da limanlarımızın ulaştırma modları içindeki tartışılmaz büyüklüğü ve önemi giderek daha da artmakta, tüm ülkeler limanlarına ve lojistik ağlarına daha fazla yatırım yapmaya ve liman altyapılarını güçlendirmeye başlamıştır. Limanlar bir ülkenin dış ticaretinin ve denizyoluyla yapılan turizminin ana kapıları olarak denizyolu taşımacılığın temel ve vazgeçilmez lojistik merkezleridir. Bu nedenle dünyada olduğu gibi Türkiye’de de limanlarımızın önemi artmakta, büyüyen gemilerle beraber hızlı bir şekilde gelişen teknoloji nedeniyle limanların sürekli yatırımlar yapması zorunlu hale gelmiştir. Gelişmiş bir liman altyapısına ve sürekli büyüyen limanlara sahip olmak bir ülkenin dış ticaretteki rekabet gücünün ve yatırım çekiciliğinin temel unsurlarıdır.

Türkiye’nin ülke hedefleri açısından da konuya baktığımızda limancılık sektörü açısından en öncelikli ana konuların başında limanlarda gelen gemilere limandan enerji temini (Cold-Ironing/OnShore Power Supply), çevre, dijitalleşme ve teknolojik yatırımlar olduğundan, tüm bu yatırımların stratejik yatırımlar kapsamında çıkarılacak “Özel Yatırım Teşvikleri” çerçevesinde desteklenmesi önemlidir. Yine başta AB’nin uygulamalarına benzer şekilde Türkiye’nin kuracağı sınırdaki karbon düzenlemeleri ve ETS sisteminden elde edilecek gelirlerin bir bölümünün bu altyapı yatırımlarının desteklenmesinde kullanılması ülkemize önemli bir rekabet gücü katacak, yatırımlar hızlanacaktır.

Yukarıda da belirttiğimiz şekilde “Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile birlikte limanlarımız için kendi sınırları dışında da yenilenebilir enerjinin kendi kaynaklarıyla enerji üretebilmesinin önü açılmıştır. Benzer şekilde limanlarımızın yenilenebilir enerji üretimlerinin gelişmesi ve yatırımların önünün açılması için özellikle orman alanlarının RES üretimlerinde kullanımında lisanslı veya lisanssız üretim ayrımı yapılmadan orman sayılan arazilerin lisanssız RES yatırımı yapan limanlarımıza tahsisi için konuyla ilgili mevzuat değişikliğinin yapılması, böylelikle lisanslı veya lisanssız enerji üretimi ayrımı yapılmadan tüm yatırım yapmak isteyen firmalarımıza bu yasal imkandan eşit bir şekilde yararlanma imkanı tanınması son derece önemlidir.

6.BÖLÜM

**FAALİYETLER
ZİYARETLER
ÇALIŞMA GRUPLARI
İSG-ÇEVRE FAALİYETLERİ**

YÖNETİM KURULU TOPLANTILARI

TÜRKLİM Yönetim Kurulu'nun seçimini takiben, özellikle kamu kurumları ile ikili ilişkilerin kuvvetlendirilmesi çerçevesinde ziyaret programları hazırlanmış ve uygulamaya konmuştur.

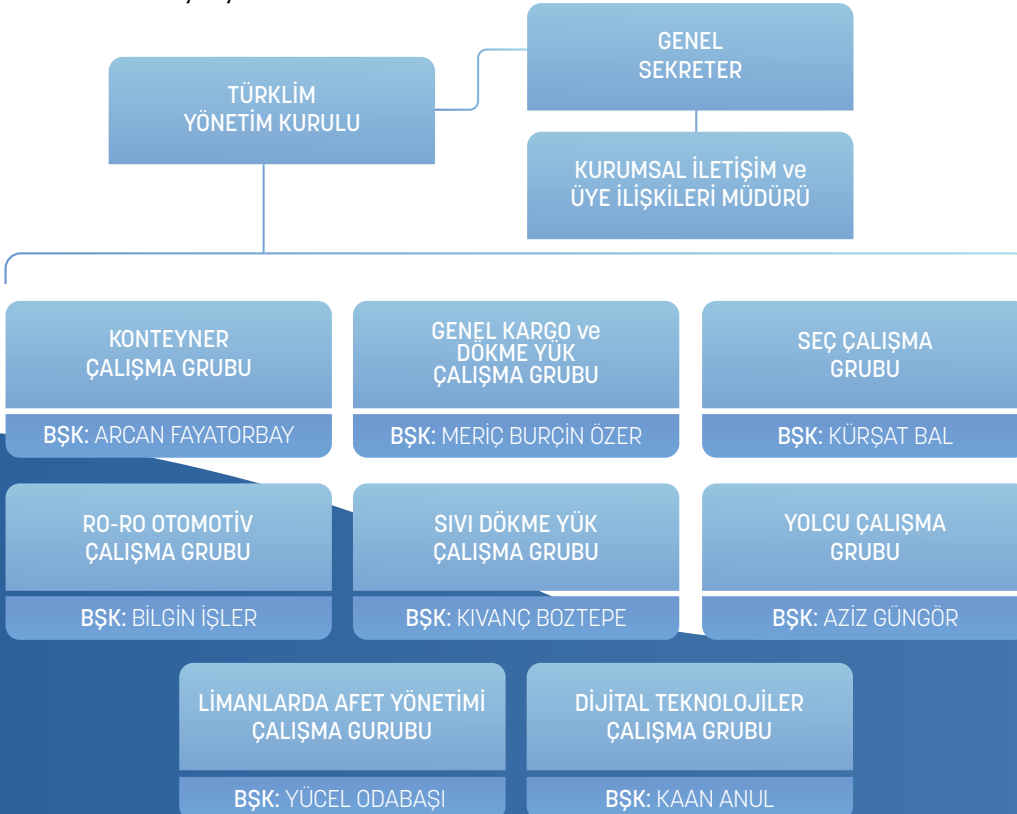
2023 yılında her ay gerçekleştirilen Yönetim Kurulu Toplantılarımız yüz yüze veya Zoom üzerinden yapılan online toplantılarımızla çalışmalarımızı ara vermeden sürdürmekteyiz.

ÇALIŞMA GRUPLARIMIZ

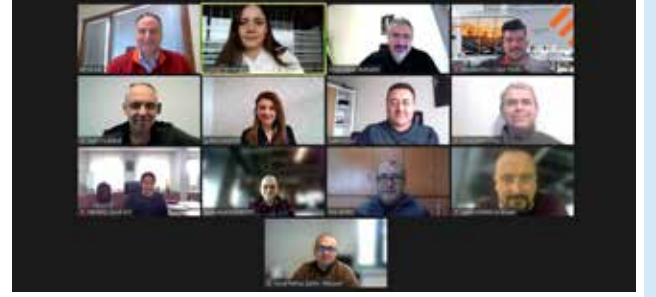
Türkiye Liman İşletmecileri Derneği bünyesindeki çalışma grupları, TÜRKLİM'in genel politikası, hedefleri ve taahhütlerini dikkate alarak; farklı alanlarda çözümler ve kolaylaştırıcı öneriler sunan, limanlar arasında iletişimi artırarak kültür ve teknoloji değişimine öncülük eden destek birimleridir.

Yıl içerisinde, Konteyner, Genel Kargo ve Kuru Dökme Yük, Sıvı Dökme Yük, Ro-Ro Otomotiv, Yolcu, Dijital Teknolojiler, SEÇ ve Afet Yönetimi Çalışma Grupları ile farklı zamanlarda toplantılar gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılarda, çalışma gruplarımızdaki liman çalışanlarımızın dernek çalışmalarına aktif olarak iştirak ettikleri görülmüş; yeni fikir ve çözümlerin olduğu ve bu durumun derneğe olan aidiyet duygusunun gelişmesine yardım ettiği gözlemlenmiştir.

- Konteyner Çalışma Grubu
- Genel Kargo ve Kuru Dökme Yük Çalışma Grubu
- SEÇ Çalışma Grubu
- Ro-Ro Otomotiv Çalışma Grubu
- Sıvı Dökme Yük Çalışma Grubu
- Yolcu Çalışma Grubu
- Dijital Teknolojiler Çalışma Grubu
- Limanlarda Afet Yönetimi Çalışma Grubu

Yıl boyunca tüm çalışma gruplarımız ile belirli aralıklarda bir araya gelerek, mevcut durum değerlendirmesi ve hemen ardından gelecek planları için uygulanabilir çözümler sunmaktayız. Limanlarımızı yerinde görerek değerlendiriyor, gerektiğinde çalışma arkadaşlarımız ile ofisimizde toplantılarımızı gerçekleştiriyoruz.

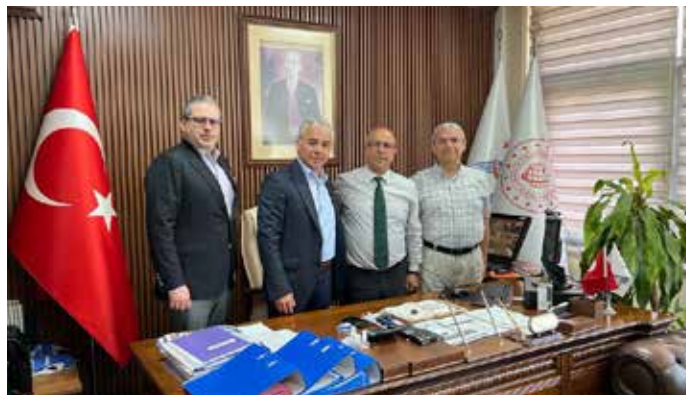

ZİYARETLER

5 Haziran 2023 tarihinde, TÜRLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Arcan Fayatorbay ve Danışmanımız Sayın Dr. Ersel Zafer Oral ile birlikte Dokuz Eylül Üniversitesi - Denizcilik Fakültesi'ni ve Üniversite Dekanı Sayın Prof. Dr. Durmuş Ali Deveci'yi, değerli hocalarımız Sayın Prof. Dr. Okan Tuna'yı ve Sayın Prof. Dr. Selçuk Nas'ı ziyaret etti.

5 Haziran 2023 tarihinde, TÜRLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Arcan Fayatorbay ve Danışmanımız Sayın Dr. Ersel Zafer Oral ile birlikte Ege Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürü Sayın Enver Kök'ü ziyaret etti.

5 Haziran 2023 tarihinde, TÜRLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Arcan Fayatorbay ve Danışmanımız Sayın Dr. Ersel Zafer Oral, TCDD İzmir Alsancak Limanı'nı ve Liman Müdürü Sayın Serdar Görür'ü ziyaret etti.

6 Haziran 2023 tarihinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Arcan Fayatorbay ve Danışmanımız Sayın Dr. Ersel Zafer Oral ile birlikte DTO Aliğa Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Adem Şimşek'i ve Yönetim Kurulu Üyelerini ziyaret etti.

7 Haziran 2023 tarihinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Arcan Fayatorbay ve Danışmanımız Sayın Dr. Ersel Zafer Oral, TÜRKLİM Liman Akademisi'nde Deniz Hukuku alanında dersler veren değerli hocamız aynı zamanda DEU - Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü Müdürü Sayın Prof. Dr. Nil Kula Değirmenci'yi ziyaret etti.

11 Nisan 2023 tarihinde, TÜRKLİM ofisimizde, Türkiye Kalite Derneği'nden gelen kıymetli misafirlerimizi ağırladık.

25 Mayıs 2023 tarihinde, TÜRKLİM ofisimizde, Borusan Limanı'ndan gelen kıymetli misafirlerimizi ağırladık.

26 Mayıs 2023 tarihinde, Saha Lojistik İş Geliştirme ve Pazarlama Direktörü, aynı zamanda lojistik sektörünün dünyaya açılan sesi olan Loji TV'nin Genel Yayın Yönetmeni Sayın Recep Koca ve Saha Lojistik Yönetim Kurulu Başkanı Sayın İmdat Külek, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir'i ofisimizde ziyaret etti.

Rüzgar Vinç ve Liman Hizmetleri firmasının Liman İşletme Müdürü Sayın Oğuzhan Demirtaş, TÜRKLİM ofisimizi ziyaret etti.

25 Temmuz 2023 tarihinde, Bülent Ecevit Üniversitesi - Denizcilik Fakültesi Öğrenci ve Mezunlar Derneği (BÜDEMDER), TÜRKLİM ofisimizi ziyaret etti.

8 Ağustos 2023 tarihinde, Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı (WFP)'ndan gelen misafirlerimiz TÜRKLİM ofisimizi ziyaret etti.

14 Eylül 2023 tarihinde, LODER Başkan Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Mehmet Tanyaş ve beraberinde Japonya'nın önemli üniversitelerinde "İpekyolu Orta Koridor" konusu üzerinde bilimsel ve uygulamalı çalışmalar yapan 3 kişilik bir heyet, TÜRLİM ofisimizi ziyaret etti.

20 Ekim 2023 tarihinde, Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu'ndan gelen değerli misafirlerimiz, TÜRLİM ofisimizi ziyaret etti.

1 Kasım 2023 tarihinde, Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği'nin (TÜREB) değerli yöneticileri, TÜRLİM ofisimizi ziyaret etti.

2 Kasım 2023 tarihinde, TÜRLİM ofisimizde, Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği'nden gelen misafirlerimizi ağırladık.

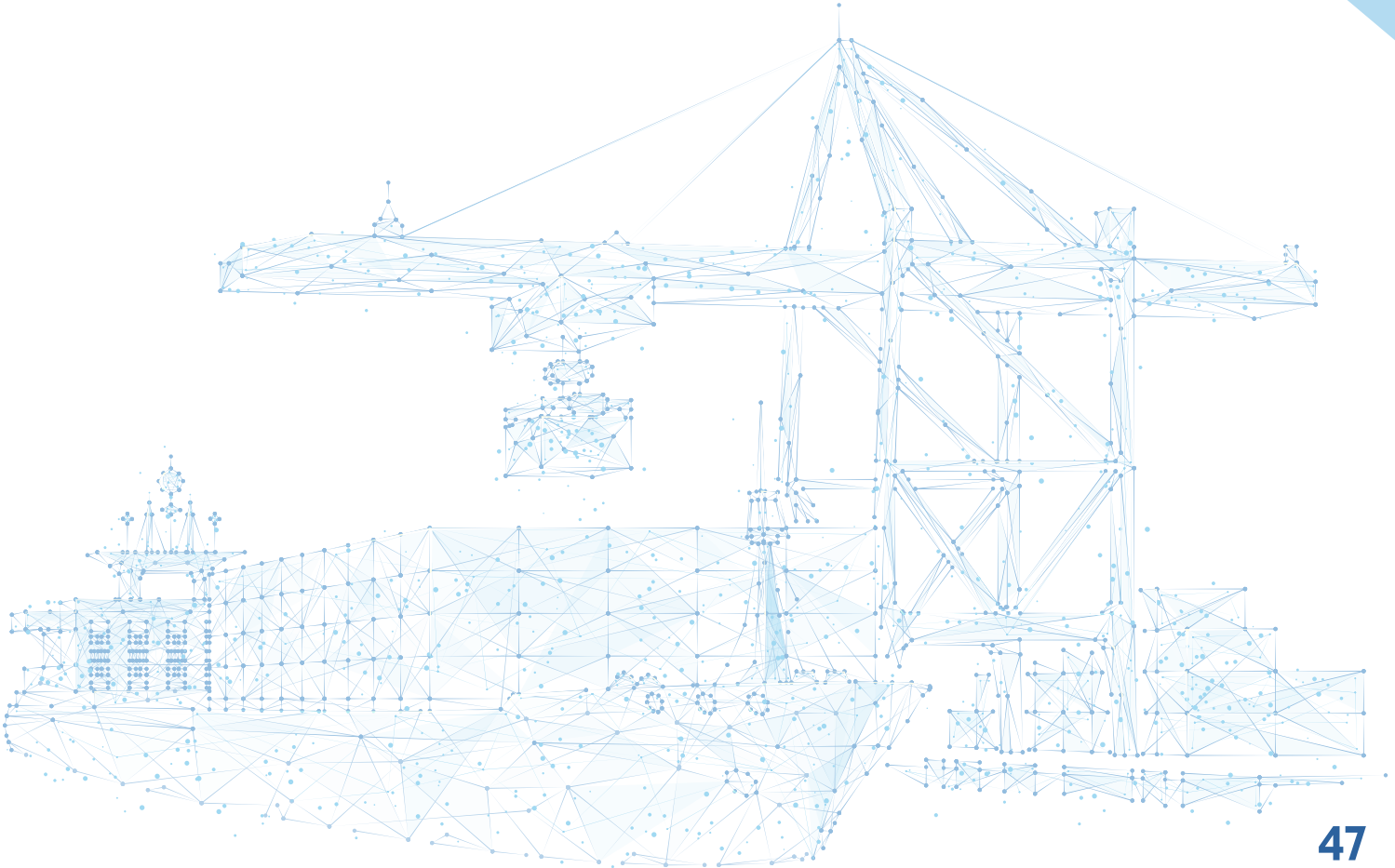

30 Eylül 2023 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılı şerefine "MSC TÜRKİYE" ismi verilen dünyanın en büyük konteyner gemisi, 30 Ekim tarihinde Asyaport Tekirdağ Limanı'nda ziyaretçilerini ağırladı!

TÜRLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir; Yılport Holding Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Yüksel Yıldırım, MSC Şirketi Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Diego Aponte, Kibar Holding Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Ali Kibar ve Ekonomi Gazetesi Otomotiv ve Lojistik Haberleri Yayın Yönetmeni Sayın Aysel Yücel ile birlikte "Uğrak Töreni"nde MSC TÜRKİYE gemisini ziyaret etti.

15 Kasım 2023 tarihinde, TÜRLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir üye limanımız Likitport'tan Sayın Oya Aksoy ve Sayın Cem Sürücü ile bu görüşmede emeği ve desteği olan İzmir Milletvekili Sayın Şebnem Bursalı'nın da katılımıyla Ankara'da Ticaret Bakanı Sayın Prof. Dr. Ömer Bolat'ı ziyaret etti.

LİMAN ZİYARETLERİ

5 Nisan 2023 tarihinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir ve Genel Sekreterimiz Sayın İrfan Bilgin, Yalova Ro-Ro Terminali'ni ziyaret etti.

5 Nisan 2023 tarihinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir ve Genel Sekreterimiz Sayın İrfan Bilgin, Diler Demir Çelik Limanı'nı ziyaret etti.

5 Nisan 2023 tarihinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir ve Genel Sekreterimiz Sayın İrfan Bilgin, Anadolu Port'u ziyaret etti.

5 Nisan 2023 tarihinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir ve Genel Sekreterimiz Sayın İrfan Bilgin, Çolakoğlu Metalurji Limanı'nı ziyaret etti.

25 Mayıs 2023 tarihinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir ve Yönetim Kurulu Başkan Danışmanımız Sayın Mehmet Hakan Genç, Yıldız Entegre Port'u ziyaret etti.

25 Mayıs 2023 tarihinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir ve Yönetim Kurulu Başkan Danışmanımız Sayın Mehmet Hakan Genç, Autoport'u ziyaret etti.

5 Haziran 2023 tarihinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Arcan Fayatorbay ve Danışmanımız Sayın Dr. Ersel Zafer Oral, Ulusoy Çeşme Limanı'nı ziyaret etti.

6 Haziran 2023 tarihinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Arcan Fayatorbay ve Danışmanımız Sayın Dr. Ersel Zafer Oral ile birlikte Nempport Limanı'nı ziyaret etti.

6 Haziran 2023 tarihinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Arcan Fayatorbay ve Danışmanımız Sayın Dr. Ersel Zafer Oral ile birlikte Aliğa Limanı'nı ziyaret etti.

6 Haziran 2023 tarihinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Arcan Fayatorbay ve Danışmanımız Sayın Dr. Ersel Zafer Oral ile birlikte Batı Limanı'nı ziyaret etti.

6 Haziran 2023 tarihinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Arcan Fayatorbay ve Danışmanımız Sayın Dr. Ersel Zafer Oral ile birlikte İDÇ Limanı'nı, ziyaret etti.

6 Haziran 2023 tarihinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir ve Danışmanımız Sayın Dr. Ersel Zafer Oral, Socar Terminali'ni ziyaret etti.

6 Haziran 2023 tarihinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Arcan Fayatorbay ve Danışmanımız Sayın Dr. Ersel Zafer Oral ile birlikte Ege Gübre Liman Tesisi'ni ziyaret etti.

7 Haziran 2023 tarihinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Arcan Fayatorbay ve Danışmanımız Sayın Dr. Ersel Zafer Oral ile birlikte Ege Port Kuşadası Limanı'nı ziyaret etti.

16 Ağustos 2023 tarihinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, Kumport Limanı'nı ziyaret etti.

19 Ağustos 2023 tarihinde, TÜRLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, TÜRLİM Danışmanımız Sayın Prof. Dr. Mustafa İnşel, Asyaport'u ziyaret etti.

25 Ağustos 2023 tarihinde, TÜRLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, Genel Sekreterimiz Sayın İrfan Bilgin ve Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Kürşat Bal ile DP WORLD Yarımca Limanı'nı ziyaret ettik.

İskenderun Bölge Limanları ziyaretlerine başlayan TÜRLİM Kurumsal İletişim Müdürümüz Sayın Gülem Canbolat ve Torosport Liman Müdürü Sayın Onurhan Kadioğlu bugün Assan Port'u ziyaret etti.

23 Kasım 2023 tarihinde, İskenderun Bölge Limanları ziyaretlerine başlayan TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız, Başkan Yardımcımız, Yönetim Kurulu Üyelerimiz, Danışmanlarımız ve Genel Sekreterimiz, üyemiz olan Torosport Ceyhan Limanı, Ekinciler Limanı, Atakaş Limanı, Limakport ve İMEAK DTO İskenderun Şubesi'ni ziyaret etti.

12 Ocak 2023 tarihinde, Türkiye Liman İşletmecileri Derneği (TÜRKLİM) ofisimizde bir araya geldiğimiz, Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği (UTİKAD) ve Demiryolu Taşımacılığı Derneği (DTD) ile iş birliği ve ortak çalışma protokolü imzaladık. Sektörümüz için çok önemli olan bu adımı, dernek başkanlarımız ve yönetim kurulu üyelerimiz ile beraber gerçekleştirdik.

27.12.2022 ve 17.01.2023 tarihlerinde, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir ve Danışmanımız Sayın Dr. Ersel Zafer Oral, 12. Kalkınma Planı hazırlıkları çerçevesinde düzenlenen Denizyolu Ulaştırması Özel İhtisas Komisyonu çalışmalarında, İTÜ Denizcilik Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Özcan Arslan ve DEU Denizcilik Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Ali Durmuş Deveci ile bir araya geldi.

27 Ocak 2023 tarihinde, UTİKAD Yuvarlak Masa Toplantılarının ilki UTİKAD Genel Müdürü Alperen Güler'in moderatörlüğünde gerçekleşti. "Türkiye'de Transit Taşımacılık" gündem konusu ile gerçekleşen toplantıya lojistik sektörünün önde gelen kurum ve kuruluşları katılım gösterdi.

Türkiye'nin ilk ve en güçlü sürdürülebilir iş buluşması olan "Yeşil İş Zirvesi" gerçekleşti. 10 Mayıs'ta Mandarin Oriental Bosphorus'ta başlayan zirve, 11 Mayıs'ta çevrimiçi ortamda devam etti. 10 Mayıs'ta gerçekleşen zirve ayrıca online platform üzerinden de yayımlandı.

10 yıldır ulusal ve uluslararası birçok paydaşı yeşil dönüşüm ekseninde bir araya getiren "Yeşil İş Zirvesi", Sürdürülebilirlik Akademisi tarafından 10 - 11 Mayıs tarihlerinde "Dönüşüm için Aksiyon, Birlikte, Şimdi, Daha Hızlı" temasıyla gerçekleştirildi.

İş dünyasının önde gelen kurumlarının iş dönüşümünün kalbindeki kilit itici güç olarak sürdürülebilirliği temel iş önceliklerine nasıl entegre ettiklerini paylaştıkları zirvede, TÜRLİM Yönetim Kurulu Başkan Yardımcımız Sayın Hamdi Erçelik "Yeşil Liman Dönüşümünde Yol Haritaları" başlıklı oturumda yer aldı.

Türkiye Gemi İnşa Sanayicileri Birliği (GİSBİR) ana sponsorluğunda, dünya çapında denizcilik sektörü liderlerini bir araya getiren ve iki gün sürecek olan "7. Mare Forum İstanbul ve Superyacht Türkiye" 17-18 Mayıs tarihlerinde İstanbul Holiday Inn Tuzla'da gerçekleşti.

TÜRLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir'in de katılım sağladığı konferansta, denizcilik sektöründeki sorunlar tartışılıp çözüm önerileri sunulurken; yeni politikalar ve geleceğe yönelik yeni perspektifler de masaya yatırıldı.

Denizcilik sektörü adına oldukça verimli geçen konferansı düzenleyen ve katılım sağlayan herkese teşekkür ediyoruz.

Karadeniz ve Hazar Denizi ticaret koridoru arasında uluslararası ticaret ve yatırımı birbirine bağlamak için her yıl düzenlenen "Black and Caspian Sea & Shipping" başlıklı bu büyük uluslararası taşımacılık etkinliği, bu yıl 4-6 Temmuz tarihleri arasında Yilport, Marport ve DP World sponsorluğunda düzenlenmekte olup, DoubleTree by Hilton İstanbul Piyalepaşa'da gerçekleştirildi.

TÜRLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir'in de konuşmacı olarak katılım sağladığı etkinlik, üye limanlarımızdan gelen delegeler ile birlikte 300'den fazla üst düzey hükümet yetkilisini ve çok sayıda sektör paydaşını bir araya getirdi.

TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın ERDEMİR, İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İzmir Fuarçılık Hizmetleri Kültür ve Sanat İşleri Tic. A.Ş. (İZFAŞ) tarafından **27 Eylül - 29 Eylül 2023 tarihlerinde** Fuarizmir'de ikinci kez düzenlenen "LOGISTECH - Lojistik, Depolama ve Teknolojileri Fuarı'na katılım sağladı. 27 Eylül tarihinde gerçekleşen ve moderatörlüğünü İMEAK Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf ÖZTÜRK'ün yaptığı "Başkanlar Oturumu"nda konuşmacı olarak yer aldı.

TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanı Aydın ERDEMİR, **12 Temmuz 2023 tarihinde** TÜSİAD Ulaştırma ve Lojistik Çalışma Grubu Başkanı Ali Avcı ve önemli sektör derneklerinin başkanları ile TÜSİAD'ın ev sahipliği yaptığı toplantıda bir araya geldi.

TÜSİAD Ulaştırma ve Lojistik Çalışma Grubu Başkanı Ali Avcı moderatörlüğünde yapılan toplantıda, Demiryolu Taşımacılığı Derneği (DTD) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Ercan Güleç, Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği (UTİKAD) Başkanı Ayşem ULUSOY, Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Murat Baykara, UND İcra Kurulu Başkan Yardımcısı Elif Savrum, Rize Limanı İşletmeciliği Yatırım A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Asım Çillioğlu, CEYHOLDING Dış Ticaret Müdürü Cengiz Han ve TÜSİAD Bölgesel Kalkınma Politikaları, İş Dünyası Kuruluşlarıyla İlişkiler Uzmanı Betül Soysal yer aldı.

Lojistik sektörünün çözüm bekleyen öncelikli gündem konuları ve TÜSİAD Ulaştırma ve Lojistik Çalışma Grubu gündem maddelerinin ele alındığı toplantıda STK'ların ve iş dünyasının güçlü iş birliği konusunda görüş birliğine varıldı.

Kamu görevlilerini, akademisyenleri ve sektörün önde gelen isimlerini **2-3 Kasım 2023 tarihleri** arasında Kocaeli Kongre Merkezi'nde bir araya getiren "3. Ulusal Barbaros Denizcilik Kongresi"nin ilk gününde; TÜRKLİM Yönetim Kurulu Üyesi ve aynı zamanda Limaş Liman İşletmeciliği Stratejik Planlama ve Tesis Müdürü olan Sayın Dr. Kürşat Bal'ın başkanlığını üstlendiği "Limancılık: Yeşil, Sürdürülebilir ve Akıllı Limanlar" başlıklı oturumda, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, yaptığı konuşmasıyla sektöre dair önemli bilgileri katılımcılara aktardı.

20 Ekim 2023 tarihinde, TÜRKLİM Başkanımız Aydın Erdemir ve Yönetim Kurulu Üyelerimiz Kaan Anul ve Berzan Avcı ile birlikte İMEAK DTO 10. Dönem 3. Müşterek Meslek Komiteleri Toplantısına katılım sağladı. Kaan Anul 33 nolu, Berzan Avcı ise 34 nolu meslek komitesi başkanlığını yaptı.

TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, The Black Sea Economic Cooperation Business Council (Karadeniz Ekonomik İş Birliği İş Konseyi) tarafından düzenlenen ve DEİK ile UTİKAD'ın iş birliğiyle hazırlanan Logistical Cooperation Workshop (Lojistik İş Birliği Çalıştayı) etkinliğine konuşmacı olarak katıldı.

24 Ekim 2023 tarihinde DEİK Genel Merkezi'nde düzenlenen çalıştaya, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Aydın Erdemir, değerli üyemiz Riport Rize Limanı Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Asım Çillioğlu ile birlikte katıldı.

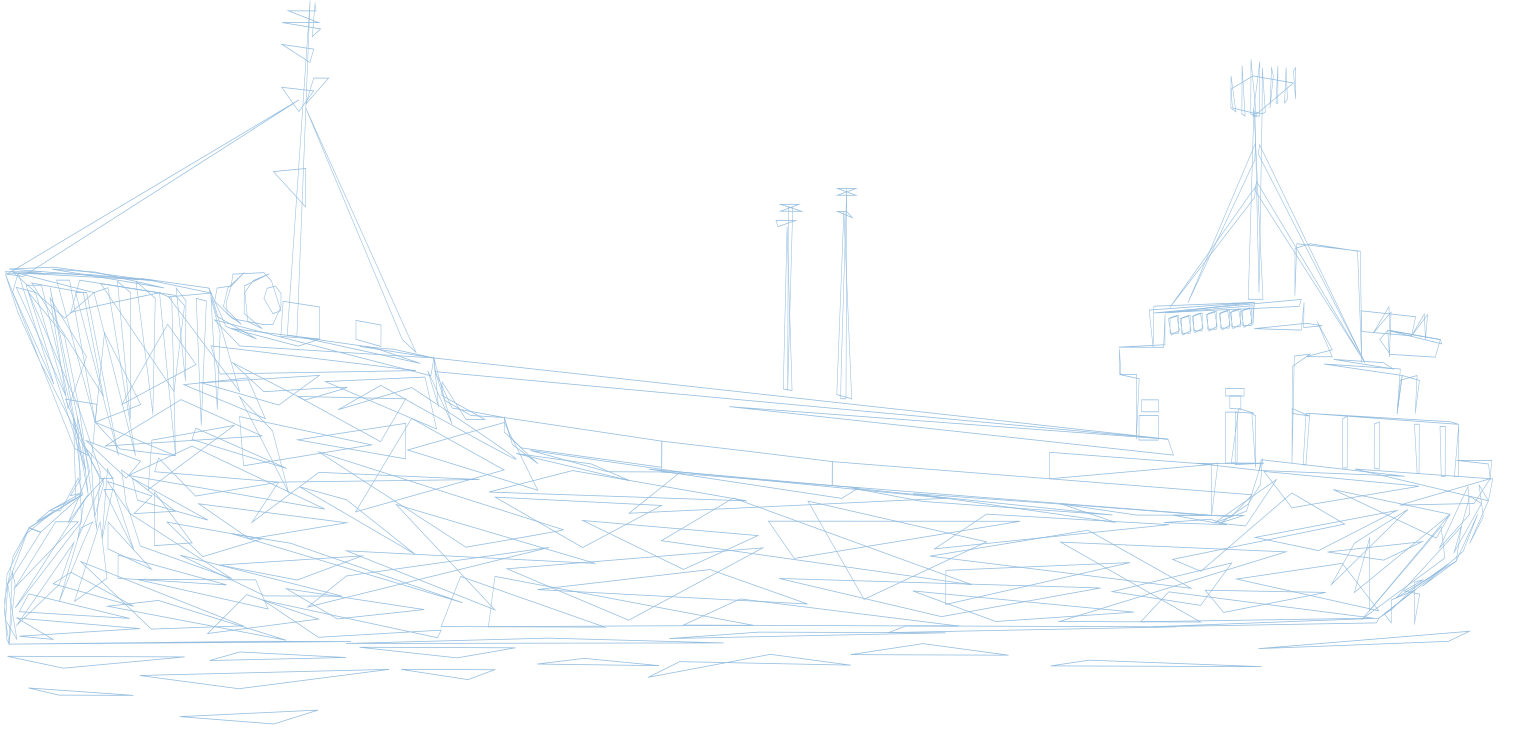

Çalıştayı "Orta Koridor Kapsamında Bölgesel Lojistik İş Birliği" başlıklı 1. oturumunda konuşmacı olan Sayın Erdemir, "Karadeniz bölgesinde faaliyette olan limanlarınızın Orta Koridor projesindeki rolleri ve gelecek potansiyelleri" hakkında önemli bilgileri katılımcılarla paylaştı.

24 Kasım 2023 tarihinde, TÜRLİM olarak, İMEAK Deniz Ticaret Odası İskenderun Şubesi ile birlikte, İskenderun Körfezi'nde faaliyette olan limanlarımızı ve denizcilik sektörünün önde gelen isimlerini, düzenlediğimiz "İskenderun Bölgesi Kıyı Tesisleri Toplantısı"nda bir araya getirdik.

WEBİNARLAR

TÜRKLİM 2023 yılında "Robotik Süreç Otomasyonu ve Liman Uygulamaları" ve "Denizcilik/Limancılık Sektörünün Rekabet Hukuku ve İş Hukuku Açısından Değerlendirilmesi" başlıklı iki Webinar gerçekleştirilmiştir.

11 Ocak 2023 tarihinde, TÜRKLİM Limancılık Sektörü Söyleşileri kapsamında düzenlenen "Robotik Süreç Otomasyonu ve Liman Uygulamaları" başlıklı webinar, Mersin Uluslararası Liman İşletmeciliği (MIP) Dijital Dönüşüm Müdürü Sayın Şükrü Uğur'un moderatörlüğünde ve Akıllı Otomasyon Yöneticisi Sayın Sabri Demir'in katılımı ile gerçekleşti.

15 Haziran 2023 tarihinde, saat 10.00 - 12.00 arasında online olarak "Denizcilik/Limancılık Sektörünün Rekabet Hukuku ve İş Hukuku Açısından Değerlendirilmesi" başlıklı Webinar, TÜRKLİM Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Sayın Hamdi Erçelik'in moderatörlüğünde gerçekleşmiştir.

Özoğul Yenigün & Partners Hukuk Ofisi Ortağı Sayın Av. Evrim Uygur Yamaner ve Erdem & Erdem Hukuk Bürosu Ortağı aynı zamanda Ortak & Rekabet ve Uyum Lideri Sayın Av. Mert Karamustafaoğlu'nun konuşmacı olarak katılacağı webinarın konusu "I. Rekabet Hukuku'nun Genel Esasları ve Sektör İncelemesinin Anlamı ile II. İşverenlerin/Şirketlerin Rekabet İhlallerinden Çalışanların Sorumluluğu ve Bu Sorumluluğun İş Hukuku Kapsamında Değerlendirilmesi" olarak belirlenmiştir.

7.BÖLÜM

BİRİMLERİMİZ

SINAV VE BELGELENDİRME MERKEZİ

KARİYER PORT

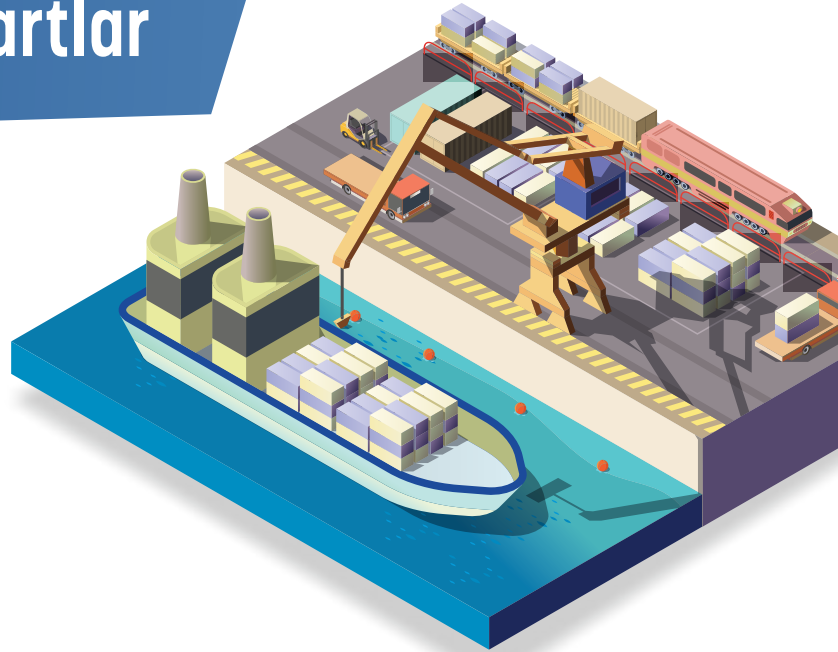
Limancılık sektöründe çalışanların bilgi ve becerisinin belli bir seviyeye çıkarılması ve standardizasyonu, limancılık sektöründe iş verimini artıracaktır. Bu amaç doğrultusunda ilk adım, limanlarda çalışan kişilerin meslek standartlarının belirlenmesidir. Belirlenen meslek standartları doğrultusunda, kişilerin belgelendirilmesi ve alanında mesleki yeterlilik belgesine sahip kişilerin istihdam edilmesi limanlarda iş gücü kalitesini artıracaktır.

Nitelikli istihdamın geliştirilmesine yönelik ilk adım olarak, Ulusal Meslek Standartları'nın hazırlanması amacı ile Mart 2009 yılında TÜRKLİM ile Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) arasında protokol yapılmıştır.

TÜRKLİM tarafından meslek standartları hazırlanan ve MYK tarafından onaylanarak resmî gazetede yayımlanan meslek alanlarında, TÜRKAK ve MYK tarafından akredite olmuş sınav ve belgelendirme hizmeti veren "KARİYER PORT Personel Belgelendirme Merkezi" TÜRKLİM bünyesinde kurulmuştur.

Hazırladığımız Standartlar

- Liman Operasyon Müdürü
- Liman Terminal Şefi
- Ambar ve Antrepo Şefi
- Liman Vinç Operatörü - SSG/RTG
- Mobil Vinç Operatörü
- Puantör
- Forklift Operatörü
- Pompa Tank Saha Operatörü
- İşaretçi
- Araç Yükleme Operatörü
- Kapı / Kantar Görevlisi
- Terminal Çekici Operatörü
- Liman Operasyon Planlamacısı

Sektör çalışanlarını mesleki sınava tabi tutarak yetkinliklerini ölçmek ve başarılı olanlara mesleki yeterlilik belgesi vermek amacıyla, sektörün meslek ağacının belirlenmesi için başlattığımız "Kariyer Port Projesi" 14. yılını doldurmuştur.

2009 yılında Mesleki Yeterlilik Kurumu ile meslek standartlarının geliştirilmesi amacıyla protokol yapılmış, ardından ulusal yeterlilik hazırlama çalışmaları devam ederken, Avrupa Birliği Hibe Projesi'ne hak kazanılmıştır.

Proje sonunda Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK)'tan akredite olup, Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK)'dan yetkilendirilerek, 2014 yılından itibaren Personel Belgelendirme Merkezi olarak çalışmaya devam edilmektedir. Örgün eğitim dışında, hayat boyu öğrenim yoluyla kişilerin elde ettikleri bilgi beceri ve yetkinliklerin ölçülerek belgelendirilmesi amacıyla, Avrupa Birliği ülkelerinde uygulanan sisteme paralel çalışmalar yapan, bu çalışmaları sırasında da belirlenmiş kural ve prensipler ile kalite standartlarından asla taviz vermeyen Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) ve Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK)'ın paydaşı olarak çalışmalar yürütülmektedir.

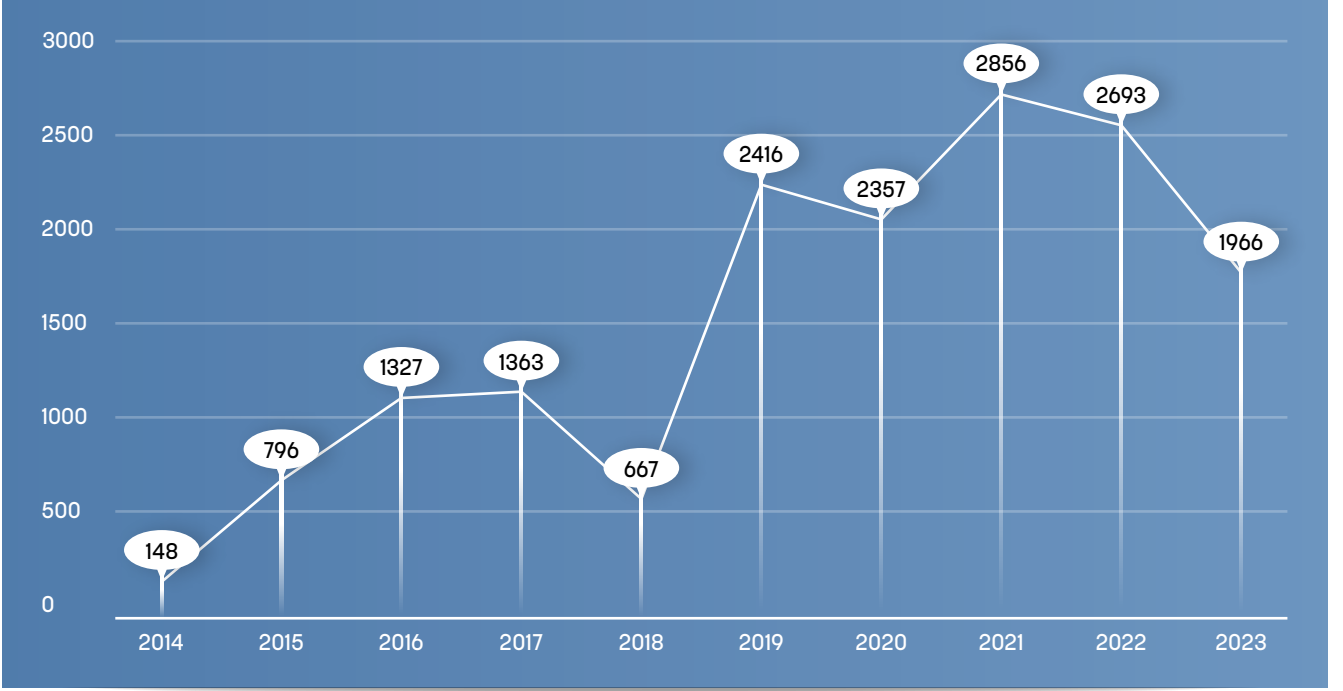
KARİYER PORT geliştiricisi olduğu ulusal yeterlilikleri, gerek sektörden aldığı geri bildirimleri kullanarak gerekse günümüz koşullarının getirdiği teknolojik gelişmeleri takip ederek sürekli olarak revize etmektedir. KARİYER PORT Personel Belgelendirme Merkezi'nde aşağıda belirtilen ulusal yeterliliklerde Mesleki Yeterlilik belgesi verilmektedir.

- 15UY0218-2 ISARETÇİ (SEVIYE 2) (REV. NO: 01)
- 15UY0219-3 KAPI/KANTAR GÖREVLİSİ (SEVIYE 3) (REV. NO: 01)
- 12UY0088-3 LIMAN FORKLİFT OPERATÖRÜ (SEVIYE 3) (REV. NO: 04)
- 13UY0170-3 LIMAN KURU YÜK OPERASYON ELEMANI (PUANTÖR) (SEVIYE 3) (REV. NO: 02)
- 15UY0220-4 LIMAN OPERASYON PLANLAMACISI (SEVIYE 4) (REV. NO: 01)
- 12UY0063-3 LIMAN POMPA VE TANK SAHA OPERATÖRÜ (SEVIYE 3) (REV. NO: 04)
- 17UY0268-3 LIMAN RTG OPERATÖRÜ (SEVIYE 3) (REV. NO: 01)
- 12UY0064-3 LIMAN SAHA İSTİF MAKİNELERİ OPERATÖRÜ (CRS VE ECS) (SEVIYE 3) (REV. NO: 04)
- 17UY0269-3 LIMAN SSG OPERATÖRÜ (SEVIYE 3) (REV. NO: 01)
- 12UY0061-3 MOBİL VİNÇ OPERATÖRÜ (MHC, SAHİL VE GEMİ VİNÇİ) (SEVIYE 3) (REV. NO: 04)
- 15UY0221-3 TERMINAL ÇEKİCİ OPERATÖRÜ (SEVIYE 3) (REV. NO: 01)

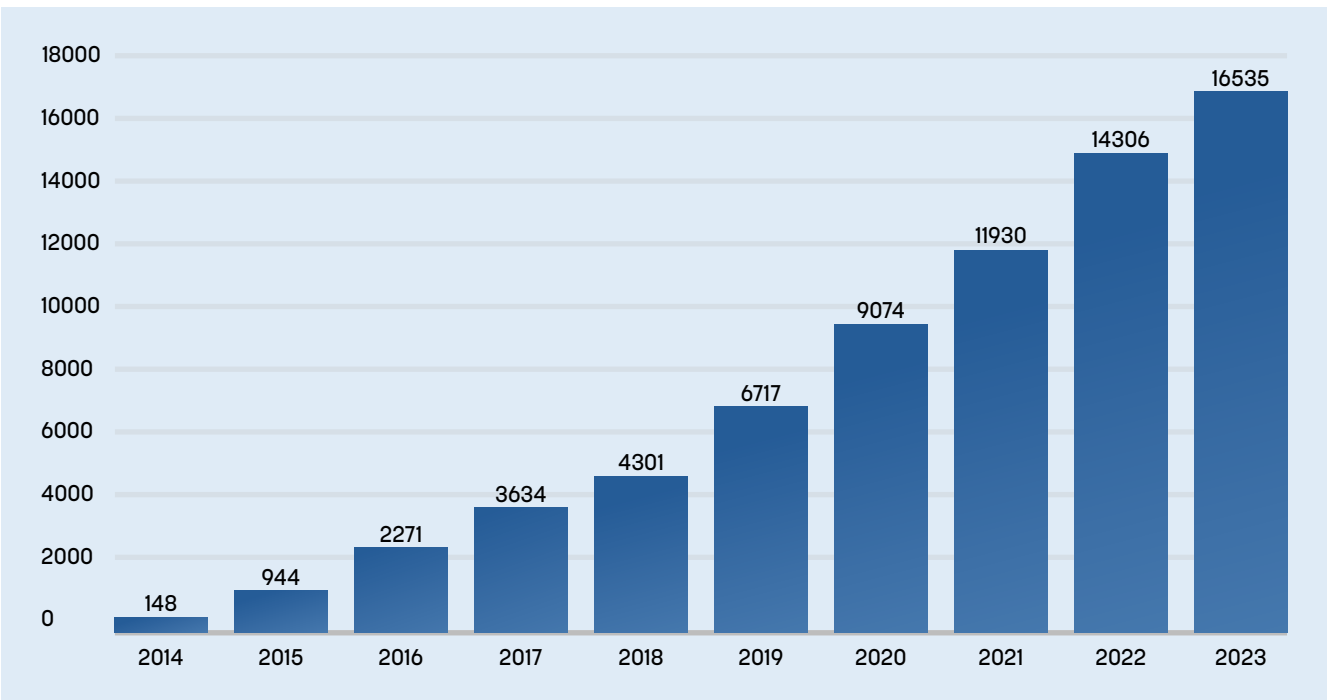

KARİYER PORT hali hazırda 10'u zorunlu olmak üzere belgelendirme yaptığı 11 ulusal yeterlilikte 2023 yılı içerisinde **1.966 adet belge** verilmiştir.

YILLARA GÖRE VERİLEN BELGE SAYISI

TÜRKAK ve Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından akredite edildiğimiz 01.01.2014 tarihinden 31 Aralık 2023 tarihine kadar verdiğimiz mesleki yeterlilik belgesi sayısı **16.535** olmuştur.

TÜRKLİM LİMAN AKADEMİSİ

TÜRKLİM Liman Akademisi 18 Mayıs 2022 tarihinde faaliyete başlamıştır. Türkiye'nin dünyaya açılan kapıları olan limanlarımızın kapasiteleri her geçen gün büyüyor ve iş gücü ihtiyacı da aynı oranda giderek artıyor. "TÜRKLİM Liman Akademisi" hayata geçireceği eğitim programlarıyla limanlarda kalifiye çalışan istihdamına yönelik olarak; Küresel rekabette limanların kapasitesi kadar çalışan kalitesi ve deneyimi de önem arz ediyor. Sektörün sorunlarına ortak bir platformda çözüm aramak amacıyla hizmet veren Türkiye Liman İşletmecileri Derneği tarafından faaliyete geçirilen "TÜRKLİM Liman Akademisi", pek çok konuda alanında uzman eğitmenler ile vereceği eğitimlerle sektörel eğitimin öncü kurumu olacaktır.

- Emniyet ve güvenliğe önem veren,
- Bilgi odaklı,
- Deneyime, değişime ve gelişime açık,
- Çevreye ve toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı,
- Çok daha fazla sayıda mavi ve beyaz yakalı kadın istihdamını destekleyen,
- Ekosistemin dengesini gözeten ve gelecek kuşaklarda yeşil ekonomik dönüşümü içselleştirmiş çalışanlar yetiştirmeyi amaçlamıştır.

Bizden kimler eğitim alabilir?

- Sektöre Yeni Girenler
- OSB'ler ve Serbest Bölgeler
- Oryantasyon Eğitimleri Almak İsteyenler
- Bankalar ve Finans Kuruluşları
- Mevcut Çalışanlar
- STK'lar
- Eğitim Talebi Olan Kurumsal Firmalar
- Alana İlgili Duyan Öğrenciler
- Odalar

Eğitimlerin Girdi / Çıktı Prensipleri

- Liyakat Sahibi Eğitmenler
- Rekabetçi Fiyatlar
- Diyalog Tabanlı Eğitimler
- Katılımcı Odaklı Eğitimler
- Esnek Eğitim Programları
- Esnek ve Uygun Eğitim Ortamı
- Teorik ve Uygulamalı Eğitimler
- (Online/Yüz Yüze)
- Kuruma Özel Eğitimler
- Kapsamlı Eğitim Materyalleri
- Küçük ve Büyük Grup Eğitimleri
- Eğitim Sonunda Katılım Belgesi

Detaylı bilgi için:
www.turklim.org

Eğitime katılım için:
limanakademisi@turklim.org

Limanlarda Yalın Uygulamaları

Eğitim İçeriği:

- Yalın nedir?
- Yalın Uygulamaları / 5S'e Giriş
- Yalın Uygulamaları / 5S Uygulamaları
- Liman Operasyonlarında Yalın Uygulama Sorunları

Eğitim Süresi: 4 Saat
Eğitim Tarihi: 26 Ocak 2023 Perşembe
Saat: 13:00-17:00

S. Onurhan KADIOĞLU
EĞİTİMEN

Detaylı Bilgi: <https://www.turklim.org/turklim-liman-akademisi/>

26 Ocak 2023 tarihinde, TÜRLİM Liman Akademisi kapsamında eğitimimiz Sayın S. Onurhan Kadioğlu ile "Limanlarda Yalın Uygulamaları Modül 1: Yalın Serisi" başlıklı eğitimimiz gerçekleştirildi.

Deniz Tedarik Zinciri Farkındalık Eğitimi

Eğitim İçeriği:

- Lojistik ve tedarik zinciri yönetimi
- Deniz ticaretinin kökeni ve gelişimi
- Deniz ticareti ve taşımacılığı
- Limanlık sektörü ve dinamikleri
- Konteyner taşımacılık sistemi
- Türkiye'de liman faaliyetleri

Eğitim Süresi: 8 Saat
Eğitim Tarihi: 31 Ocak 2023 Salı
Saat: 09:00-17:00

Veysel GÜNGÖR
EĞİTİMEN

Detaylı Bilgi: <https://www.turklim.org/turklim-liman-akademisi/>

31 Ocak 2023 tarihinde, TÜRLİM Liman Akademisi kapsamında eğitimimiz Sayın Veysel Güngör ile "Deniz Tedarik Zinciri Farkındalık Eğitimi" gerçekleştirildi.

Liman İşletmeleri Özelinde Deniz Ticareti Hukuku Eğitimi

Eğitim İçeriği:

- Deniz Ticareti Hukukunun Kaynakları
- Limanlık Mevzuatı
- Navlu Sözleşmeleri ve Kongimento
- Deniz Ticareti Hukukunda Sigorta Uygulamaları

Eğitim Süresi: 5 Saat
Eğitim Tarihi: 6 Mart 2023 Pazartesi
Saat: 13:00-15:45
2. Gün: 8 Mart 2023 Çarşamba
Saat: 14:00 - 15:45

Prof. Dr. Nil KULA DEĞİRMENCI
EĞİTİMEN

Detaylı Bilgi: <https://www.turklim.org/turklim-liman-akademisi/>

6-8 Mart 2023 tarihlerinde TÜRLİM Liman Akademisi kapsamında eğitimimiz Sayın Prof. Dr. Nil Kula Değirmenci ile "Liman İşletmeleri Özelinde Deniz Ticareti Hukuku" eğitimimiz gerçekleştirildi.

STRATEJİYE GİRİŞ Strateji serisi (Birinci modül)

Eğitim İçeriği:

- Strateji ne Değildir?
- Vizyon, Misyon ve Değerlerin Strateji İçin Önemi
- Strateji Belirleme İçin Kullanılan Genel Metodolojiler (SWOT, Çevre Analizi, BCG Matrisi)
- Limanlık Strateji Belirleme Sürecinde Kullanılan Analizler (Hinterland Analizi, Ticaret Analizi vb.)
- Senaryo Planlamasının Önemi
- Stratejinin İletimi ve Paylaşımı
- Örnek Bir Strateji Geliştirme Süreci (Vaka çalışması - Öğrenimler)

Eğitim Süresi: 4 Saat
Eğitim Tarihi: 21 Mart 2023 Salı
Saat: 13:00-17:00

Esra KİPER
EĞİTİMEN

Detaylı Bilgi: <https://www.turklim.org/turklim-liman-akademisi/>

21 Mart 2023 tarihinde, TÜRLİM Liman Akademisi kapsamında eğitimimiz Sayın Esra Kiper ile "Stratejiye Giriş - Strateji serisi 1. Modül" gerçekleştirildi.

Liman Hizmet Pazarlaması

Eğitimin Amacı:
Limanlıkta pazarlama, promosyon, ticari strateji ve pazar konumlandırması konuları, tarife hazırlama, fiyatlama, kontrat yönetimi konuları eğitimin ana çerçevesini oluşturmaktadır.

Eğitim Süresi: 8 Saat
Eğitim Tarihi: 22 Mart 2023 Çarşamba
Saat: 13:00 - 17:00
2. Gün: 23 Mart 2023 Perşembe
Saat: 13:00 - 17:00

Buğra BİLGİNER
EĞİTİMEN

Detaylı Bilgi: <https://www.turklim.org/turklim-liman-akademisi/>

22 - 23 Mart tarihlerinde, TÜRLİM Liman Akademisi kapsamında eğitmenimiz Sayın Buğra Bilginer ile "Liman Hizmet Pazarlaması" eğitimimiz gerçekleştirildi.

LİMANLARDA YALIN UYGULAMALARI KAİZEN

Eğitim İçeriği:

- Yalın nedir?
- Yalın Uygulamaları / Kaizen'e Giriş
- Yalın Uygulamaları / Kaizen Uygulamaları
- Liman Operasyonlarında Kaizen Uygulama Sorunları ve Çözümleri

Eğitim Süresi: 4 Saat
Eğitim Tarihi: 4 Nisan 2023 Salı
Saat: 13:00 - 17:00

Onurhan KADIOĞLU
EĞİTİMEN

Detaylı Bilgi: <https://www.turklim.org/turklim-liman-akademisi/>

4 Nisan 2023 tarihinde, TÜRLİM Liman Akademisi kapsamında eğitmenimiz Sayın S. Onurhan Kadioğlu ile "Limanlarda Yalın Uygulamaları - Yalın Serisi İkinci Modül" başlıklı eğitimimiz gerçekleşti.

KONTEYNER TERMİNAL YÖNETİMİ

Eğitimin Amacı:
Konteyner Terminal Yönetimini bütünsel bir yaklaşımla ele alacak olan bu eğitim ile bu eğitim ile liman çalışan ve yönetici adayları için operasyon, ticari, teknolojik, stratejik ve lojistik öğelerin birbirlerine olan etkileri incelenecektir.

Eğitim Süresi: 8 Saat
Eğitim Tarihi: 25 Mayıs 2023 Perşembe
Saat: 13:00 - 17:00
2. Gün: 26 Mayıs 2023 Cuma
Saat: 13:00 - 17:00

Buğra BİLGİNER
EĞİTİMEN

Detaylı Bilgi: <https://www.turklim.org/turklim-liman-akademisi/>

TÜRLİM Liman Akademisi kapsamında, 25 - 26 Mayıs tarihlerinde eğitmenimiz Sayın Buğra Bilginer ile "Konteyner Terminal Yönetimi" eğitimimiz gerçekleşti.

Gerçekleşen "Konteyner Terminal Yönetimi" eğitimi ile katılımcılara; konteyner terminal yönetimi ve operasyonları, konteyner taşımacılığı endüstrisindeki gelişmeler, terminal tipleri, operasyon performansı ve verimliliği, konteyner terminalinin değeri ve artırılması, fiyatlandırma, emniyet ve güvenlik endişeleri ile çözümleri, akıllı Limanlar, dijitalleşme ve gelişen teknolojilerin uygulanması gibi konuların aktarılması hedeflenmiştir.

8.BÖLÜM

RAPORLAR ve YAYINLAR

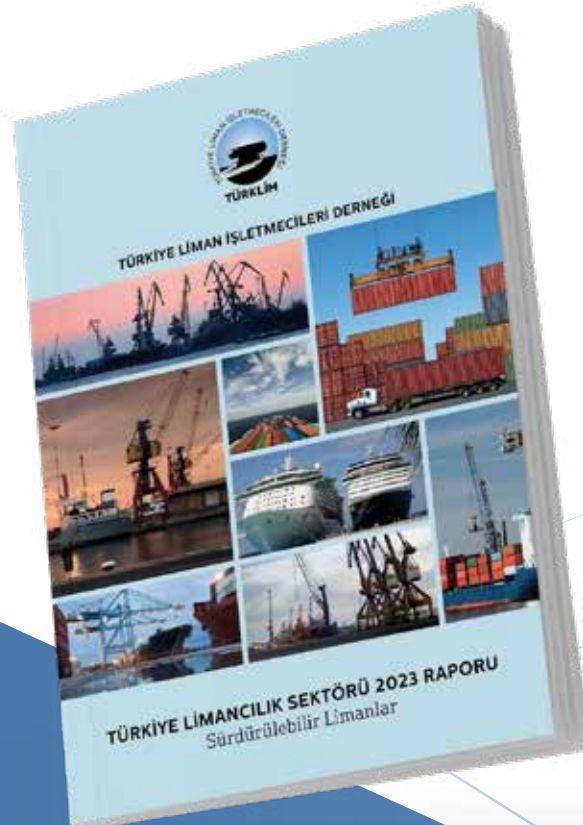
TÜRKİYE LİMANCILIK SEKTÖRÜ 2023 RAPORU: Sürdürülebilir Limanlar

2006 yılından bu yana yayımlanan "TÜRKLİM Türkiye Limancılık Sektörü Raporu", ülkemizde limancılık alanında yazılan ilk ve tek rapor olarak denizcilik sektörünün tüm paydaşları tarafından ilgi ile takip edilen ve referans kabul edilen bir rapor haline gelmiştir.

2006 yılından bu yana yayımlanan "TÜRKLİM Türkiye Limancılık Sektörü Raporu", ülkemizde limancılık alanında yazılan ilk ve tek rapor olarak denizcilik sektörünün tüm paydaşları tarafından ilgi ile takip edilen ve referans kabul edilen bir rapor haline gelmiştir.

Turizmin ve ticaretin nabzının attığı limancılık sektörünü tek çatı altında buluşturan Türkiye Liman İşletmecileri Derneği olarak, üniversitelerin ve üye limanların katkılarıyla yılda bir defa yayınladığımız "Türkiye Limancılık Sektörü Raporu 2023 Temmuz ayında tamamlanmış ve dağıtımı yapılmıştır.

Limanlarımızda sürdürülebilir uygulamaları benimsemenin enerji verimliliğini artırmak, deniz ekosistemlerini korumak ve çevresel etkileri azaltmak için hayati öneme sahip olduğu bilinciyle, her yıl büyük bir ilgiyle karşılanan raporumuzun bu yılki temasını "Sürdürülebilir Limancılık" olarak belirledik.

TÜRKLİM E- DERGİ

2023 Yılı itibari ile başladığımız ve Türk limancılık sektörünün nabzını tuttuğumuz, güncel sorunlara dair üye limanlarımızın ve sektörün önde gelen isimlerinin görüş ve önerilerini paylaştığımız, TÜRKLİM faaliyetlerimizin ve önemli başlıklar altında yer verdiğimiz yazıların yer aldığı E dergimizin dört sayısını yayımladık.

Ocak- Şubat ve Mart ayı faaliyetlerini kapsayan ilk sayımızda ana temasını 6 Şubat tarihinde ülkemizi derinden sarsan deprem felaketinin ardından **“Afet Lojistiği ve Depreme Dayanıklı Limanlar”** olarak belirledik.

İkinci sayımızı ise gezegenimizin her geçen yıl giderek artan iklim, çölleşme ve çevre kirliliği sorunlarına ışık tutabilmek ve çözüm önerilerimizi tüm sektörle paylaşabilmek adına **“Yeşil Dönüşüm ve Yeşil Limanlar”** ana teması ile yayınladık.

Üçüncü sayımızın konusu ise her geçen gün gelişen ve değişen dünyamıza ayak uydurmak, sektörümüzü daima ileriye taşımak için teknolojinin olumlu getirilerini ve sektörümüze olan faydalarını detaylıca aktardığımız **“Akıllı Limanlar, Dijitalleşme ve Liman Teknolojileri”** oldu.

Ekim, Kasım ve Aralık ayları faaliyetlerini yayınladığımız son sayımızın konusu ise **“Limanlarda İş Sağlığı, Güvenliği ve Çevre”** oldu.

9.BÖLÜM
GELİR GİDER

	2023 TOPLAM
GELİRLER	18.628.554
AİDATLAR	9.719.000
KARİYERPORT	6.944.041
YAYINLAR	671.000
EĞİTİM GELİRLERİ	466.843
ÇALIŞTAY GELİRLERİ	0
FİNANSAL GELİRLER	790.276
MUHTELİF GELİRLER	37.394
GİDERLER	13.626.478
PERSONEL TOPLAM	6.153.756
KONAKLAMA / SEYAHAT	117.471
OFİS GENEL GİDERLERİ	3.262.216
SINAV HEYETİ GİDERİ	1.121.702
TESLİM AĞIRLAMA	173.841
KURUMSAL İLETİŞİM GİDERİ	336.666
ÇALIŞTAY GİDERİ	0
YAYIN RAPORLAMA GİDERİ	465.430
EĞİTİM GİDERLERİ	235.421
(IT) BİLİŞİM GİDERLERİ	272.603
MAVİ MALİ MÜŞAVİRLİK	118.520
BENER HUKUK	135.000
DANIŞMANLIK GİDERİ	398.125
MYK + TÜRKAK GİDERLERİ	646.161
NOTER VE ODALAR GİDERLERİ	6.782
ÜYELİK AİDATLARI	74.315
FİNANSAL GİDERLER	7.507
MUHTELİF GİDERLER	100.962
GELİR - GİDER FARKI	5.002.076

16.01.2024

TÜRKİYE LİMAN İŞLETMECİLERİ DERNEĞİ**01.01.2023 – 31.12.2023 DÖNEMİ
MALİ DENETİM RAPORU**

1. TÜRLİM Gelir-Gider kayıtları incelenmiş, gelirlerin ve giderlerin kayıtlı olduğu görülmüştür.
2. Tüm elden yapılan gelirlerin dernek alındı makbuzu ile belgelendirildiği tespit edilmiştir.
3. Tüm giderlerin dernek genel kurulunca kabul görmüş bütçe taslağına uygun olduğu tespit edilmiştir.
4. Gelir-Giderler arasındaki fiili farkın banka kayıtlarına uygun olduğu görülmüştür.

DENETÇİ**Bahri KAYA****DENETÇİ****Hüseyin BAYRAKLI****DENETÇİ****Gürdal KARADENİZ**

16.01.2024

**TÜRKİYE LİMAN İŞLETMELERİ DERNEĞİ
İKTİSADİ İŞLETMESİ****01.01.2023 – 31.12.2023 DÖNEMİ
MALİ DENETİM RAPORU**

1. Türkiye Liman İşletmecileri Derneği İktisadi İşletmesi Gelir-Gider kayıtları incelenmiş, gelirlerin ve giderlerin kayıtlı olduğu görülmüştür.
2. Tüm giderlerin genel kurulunca kabul görmüş bütçe taslağına uygun olduğu tespit edilmiştir.
3. Gelir – Giderler arasındaki fiili farkın banka kayıtlarına uygun olduğu görülmüştür.

DENETÇİ**Bahri KAYA****DENETÇİ****Hüseyin BAYRAKLI****DENETÇİ****Gürdal KARADENİZ**

TÜRKLİM

TÜRKKLİM

2023

 /turklım

 /turklımofficial

 /company/turklım

0 216 455 7102

0 216 455 65 02

www.turklım.org

**Merdivenköy Mahallesi Nur Sokak
Business İstanbul Sitesi A Blok No:1A
D, D:1101, 34732 Kadıköy/İstanbul**